

Нова Думка

ISSN 0351-3181

ЧИСЛО
НОМЕР
BROJ 155

ПОК
PIK
GODINA 2010.
XXXXIX

1/2010

Видає: Союз русинів та українців Республіки Хорватія
Видава: Союз Русинох и Українцох Републики Горватскей
Izdaje: Savez Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske

IZABRANI PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE IVO JOSIPOVIĆ U VUKOVARU

Ivo Josipović s predstavnicim Gradske uprave Vukovar i s predstavnicima GKUD-ova

Predsjednik RH I. Josipović posjetio gradonačelnika Vukovara i bio na kavi s Vukovarcima

U ponedjeljak 8. veljače grad na Vuki i Dunavu posjetio je izabrani Predsjednik RH prof.dr. sc. Ivo Josipović. Povod posjetu je između ostalog bio i organizirani sportski susret huma-

nih zvijezda, tj. nogometna utakmica između humanih zvijezda Hrvatske i humanih zvijezda Vukovarsko-srijemske županije organizirana u cilju prikupljanja pomoći za nastradale u zemljotresu na Haitiju. Predsjednika Josipovića je u tijeku dana u svom uredu primio gradonačelnik Vukovara Željko Sabo skupa sa

svojim suradnicima te je pred visokim gostom iznio problematiku Grada Vukovara koji su osobito nagomailani u gospodarskoj domeni. Gradonačelnik je izravno zatražio pomoć u rješavanju svih problema na što se Predsjednik Ivo Josipović obratio nazočnima ističući posebno mjesto Vukovara u našoj domovini, posebno ističući i zahvaljujući Gradu Vukovaru što je smogao snage, iako je sam u velikim potrebama pružiti ruku pomoći i sućuti nastradalim u Hiatiju. Prijemu Predsjednika kod gradonačelnika u Gradskoj upravi u narodnim nošnjama su bili nazočni i predstavnici vukovarskih kulturno- umjetničkih društava- HKGD Dunav, KUD Kolo Vukovar, KUD Sloga Vukovar, KUD Matija Gubec Sotin, KUD, Udruga

Mađara Vukovar, KPD Ivan Franko Vukovar, KUD Osif Kostelnik Vukovar, Udruga Nijemaca i Austrijanaca iz Vukovara.

Nakon posjete gradonačelniku Željku Sabou izabrani Predsjednik je u hotelu «Dunav» imao organizirani susret s građanima Vukovara koji su mu nakon iskrenih čestitki na zaslužnom izbornoj pobjedi uputili zamolbe za pomoć u rješavanju mnogobrojnih problema. U svom obraćanju građanima Predsjednik Ivo Josipović je istakao da vidi Vukovar kao grad mira, ljubavi, tolerancije i prosperiteta s vidnim mjestom u modelu urbane kulture za koju se zalažemo u cijeloj Hrvatskoj i za takav Vukovar nastojat će raditi svim silama.

V. Pavlović

Članovi KUD-a "Osif Kostelnik" Irena Đudar i Zvonimir Barna s predsjednikom Josipovićem

ВУКОВАР - VUKOVAR - ВУКОВАР

„НОВУ ДУМКУ”

Видава: Союз Русинох и Українцох
Републики Горватскей
www.sriu.hr

За видавателя: Любича Морган

Редакція: Вуковар, Ради Європи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Жиро рахунок – Žiro račun:

2340009-1110057465

Друковал: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 прикладніки

„НОВУ ДУМКУ”

Видає: Союз русинів і українців
Республіки Хорватія
www.sriu.hr

За видавця: Любича Морган

Редакція: Вуковар, Ради Європи 93,
тел./факс: 032/ 428-342

E-mail: novadumka@gmail.com

Банкове конто – Žiro račun:

2340009-1110057465

Друкував: Друкарня Солдо, Вуковар

Тираж: 1000 примірників

Друковане–Друковано–Tiskano
02 / 2010

Цена	10	Кун
Ціна		Кун
Сіјена		Куна

Рукописи ше не врацаю.
Објавени прилоги ше гонорују.

Рукописи не повертајуся.
Друковані статті гонорујуся.

Рукорписи се не враћају.
Objavljeni prilozii se honoriraju.

ЗМИСТ - SADRŽAJ - ЗМИСТ

V. Pavlović: Izabrani predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović u Vukovaru	2
В. Павлович: Председателька Влади Републики Горватскей Ядранка Косор нащивела Вуковар	4
Український посол у Вуковарі	5
МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ КОМІСІЄЮ СПОРТУ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ ОЛІМПІЙСЬКИМ КОМІТЕТОМ УКРАЇНИ	6
Звонко Костелник: Координация русской национальной меншины РГ нащивела амбасаду України у Загребу	6
NATJEČAJ / КОНКУРС / КОНКУРС	7
Предлужи ше и унапредзи дотерашне сотруднітво	7
Мариян Липовац: Вархолово країне виборели свою окремнось	8
Марияна Джуджар: Хасноване язика и писма националних меншинох	9
Гаврил Такач: Витомир Мудри – нови заменік началніка Општини Томповци	9
ВИПРАВЯНЄ НЕТОЧНЕЙ ИНФОРМАЦІЇ	10
Желько Гаргаї: ВШЕ НАС МЕНЄЙ	10
сс.Василиянки: Покаяння	11
Ксения Лікар: ПРЕДЛУЖЕНЕ ОБНАВЯНЄ ЦЕРКВИ	11
Любича Гаргаї: ПРЕШЛИ РОК БУЛ ПОЛНИ РИЖНИХ АКТИВНОСЦОХ	12
Любича Гаргаї: ОТРИМАНА ЗВИТНА И ВИБЕРАНКОВА СКУПШТИНА КУД-а “ОСИФ КОСТЕЛНИК”	12
Мануела Дудаш: БОГАТА ДРАМСКА АКТИВНОСЦ ПЕТРОВЧАНЬОХ	13
В.Дудаш: УСПИШНА ПРЕШЛОРОЧНА РОБОТА КУД-а „ЯКИМ ГАРДИ” ПЕТРОВЦИ	13
Борис Денисюк: Діяльність товариства „Калина” в кінці 2009 року	14
Леся Мудрі: Презентація книги	15
Павло Головчук: Родина Дюрій	16
В. Павлович: Соборски заступнік нащивел Винковчаньох	17
Агнетка Балатинац: Чуване культурного скарбу	18
Агнетка Балатинац: „Україна у шерцу	19
Любича Гаргаї: ТАНЦОВАЛИ И ПАХУЛЬКИ ШНІГУ НАД ВУКОВАРОМ	20
Вл. Дітко: ДОСЯГИ РУСНАЦОХ НА ЄДНИМ МЕСЦЕ	21
М. Мушинка „Хрещення” книжки спогадів Степана Клочурака „До волі” в Ужгороді	21
М. Жирос: ПАМ'ЯТКИ НА УСПИХИ КЕРЕСТУРСКИХ СЕЛЕНИТОХ И РУСНАЦОХ ВОЗДУХОПЛІВЦОХ	22
Мирон ЖИРОШ: „ЛЕМ”, ЛЕМКИ, ЛЕМКИВЩИНА	23
Павло Головчук: Емілія Ружицька	26
Дюра Лікар: АНДРАШЕВЦИ–РОКОВЦИ–ТРАЦИ ШЕ РУСКИ ШЛІД	28
Панас Бездольний: Ми – “межнародні”	30
Яким Пушкаш: РУСНАЦИ ИЩЕ ВШЕ ОПТИМИСТИ	31
ВИПРАВКА	31
Ксения Лікар: НЄВИХАСНОВАНЕ ПРИРОДНЕ БОГАТСТВО	32
Яким Пушкаш: ВЕСЕЛИ ЗВИЧАЇ	33
Ксения Лікар: ВИХАСНОВАЦ ПРИРОДНИ ПОТЕНЦИЈАЛ	33
Я. Пушкаш: СТОЛНИ ТЕНИС / ШАХ / СОЛИДНИ ЗОРАН ЛІКАР	34
IN MEMORIAM Мирослав Симунович (1930. – 2010.)	34
A. Radivojević: Unatoč vremenskoj nepogodi manifestacija održana	35

На першим боку: Соборски заступнік Назиф Мемеди на винковским балу

На остатнім боку: Застава рускей националней меншини у Републики Горватскей

РЕДАКЦИЈА:

Вера Павлович
(главна и одвичательна редакторка)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

СОВИТ РЕДАКЦІЇ:

Павло Головчук (председатель),
д.ф. н. Оксана Тимко Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бики и Вера Павлович

ЛЕКТОРЕ:

Мария Хома (руски язик)
Леся Мудри (українски язик)
Вера Павлович (горватски язик)

Друковане помага Совит за национални
меншини Републики Горватскей.
На вимагане Союзу Русинох и Українцох Репуб-
лики Грватскей з Ришеньом Министерства ин-
фирмованя Републики Горватскей од 15.
януара 1992. року (УЧ. 523–92–1) „Нова думка”
уписана до евиденції явних виданьох под чис-
лом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источносно
и становишко редакції лебо видавателя.

UREDNIŠTVO:

Vera Pavlović
(glavna i odgovorna urednica)
Ahnetka Blatinac
Ljubica Harhaj

SAVJET UREDNIŠTVA:

Pavlo Holovčuk (predsjednik)
dr. sc. Oksana timko Đitko, Joakim Puškaš,
Đuro Biki i Vera Pavlović

LEKTORI:

Marija Homa (rusinski jezik)
Lesya Mudri (ukrajinski jezik)
Vera Pavlović (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine
Republike Hrvatske s Rješenjem Ministarstva in-
formiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja
1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" je
upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odraža-
vati mišljenje uredništva i izdavača.

РАДАКЦИЈА:

Вера Павлович
(головна и видловидальна редакторка)
Агнетка Балатинац
Любича Гаргаї

РЕДАКЦИЈНА РАДА:

Павло Голвчук (голова)
д.ф.н. Оксана Тимко Дітко, Яким Пушкаш,
Дюра Бики і Вера Павлович

ЛЕКТОРИ:

Мария Хома (русинська мова)
Леся Мудри (українська мова)
Вера Павлович (хорватська мова)

Друкується за допомогою Ради з питань націо-
нальних меншин Республіки Хорватія
За проханям Союзу русенів і українців Рес-
публіки Хорватія з Постановою Міністерства
інформування Республіки Хорватія вид 15 січня
1992 року (No 523–92–1) „Нову думку” вписано
в реєстр публічних бидань під номером 1366

Редакція не завжди поділяє точку зору автора,
відповідальність бикладених фактів несе
автор.

✠ Пошвечени Бетярски криж у Вуковаре

Председателька Влади Републики Горватскей Ядранка Косор нащивела Вуковар

У першим шоре фра Ивица Ягодич благослов крижа, у другим шоре Петар Млинарич соборски заступник, Ядранка Косор, премиерка, Владимир Шекс, соборски заступник и члени Городскей и Жупанийскей управы

Пондзелок, 18. януара 2010. року Република Горватска означвала осемнасту рочницу свойого медзинародного припознаня.

З тей нагоди обновени и пошвечени Бетярски криж у Вуковаре. Тот криж и його локация окреме значни велім генерациейом вуковарских житељох и його обнавяне и пошвечане ма вельку вредносц за ніх. Криж пошвечел фра Ивица Ягодич, парох парохии Св. Филипа и Якова у Вуковаре.

На святочносци присуствовала и председателька Влади Републики Горватскей Ядранка

Косор зоз членами делегации у хторей ище були председатель Горватского собору Владимир

Означена осемнаста рочница медзинародного припознаня Републики Горватскей

Шекс, министрове у Влади Републики Горватскей Петар Чобанкович, Божидар Панкретич, Божо Бишкупич и Томислав Ивич.

Окрем високих державних госцох на пошвечаню Крижа були присутни и представителе Вуковарско-сримскей жупаниї, на чолє зоз

вуковарско-сримским жупаном Божом Галичом, городоначалник Вуковару Желько Сабо, председателька Городскей ради городу Вуковару Зденка Булян, як и велі други високи госци и гражданає. Бетярски криж найвекши и найстарши камени криж у Вуковаре дзвигнути ище давного 1805. року як крик вирнікох же би их зачувал од чуми (куги) и других смертельных хоротох хтори пановали у тот час. През роки, криж у самим штрעדку Старого городу постал важне и традицийне место зазберованя Вуковарцох – „при Бетярским крижу”.

Року 1996. звалєла го тедишня локална сербска власц.

Обновени є зоз средствами Влади Републики Горватскей хтора за тоту обнову видвоєла 630.000 куни.

В. Павлович

Бетярски криж у Вуковаре

Український посол у Вуковарі

Делагація у Вуковари

Учетвер, 28 січня 2010 року Надзвичайний і Повноважений посол України в Республіці Хорватії Борис Зайчук зі своїм заступником Анатолієм Чернишенком побували у Вуковарі, де зустрілися з міським головою Жельком Сабо і його заступником Жельком Пінюхом та представниками української національної меншини.

Мета візиту українського посла — встановлення та розвиток господарського і культурного співробітництва Вуковару з українським регіоном, а також діяльність української національної меншини на території міста.

Посол Б. Зайчук зазначив, що прагне посилити торгівельне та господарське співробітництво між Україною та Республікою Хорватією, а особливо важливим вбачає проширення та поглиблення контактів між регіонами та містами двох держав. Насамперед, важ-

ливо розвинути співробітництво між підприємцями, після чого прийде черга і до культурного, — наголосив посол України і конкретно запропонував встановити співробітництво на цій основі між містом Вуковаром та містом Хуст в Україні.

„Найбільше українці знають про ваше море, але дуже мало про континентальну Хорватію, саме це ми прагнемо змінити. Коли кажемо конкретно про Вуковар, то дуже цікаво використати Дунай як транспортний шлях для обміну сільсько-господарських продуктів, а потрібно поговорити і про іншу продукцію, з якою можна спільними силами на ринки інших держав. У плані культурного співробітництва потрібно працювати на двосторонніх візитах культурних товариств, письменників, художників“, — зазначив український посол і запропонував свою допомогу.

Міський голова Желько Сабо висловив задоволення співробітництвом з українською національною меншиною, представники якої зустріли посла Бориса Зайчука у приміщенні Міської управи на український традиційний спосіб, а потім брали участь у частині розмови про свій стан і активності.

„У співпраці з українським містом Хустом Вуковар обов'язково мусить виділити наших підприємців, адже Вупік, Агрокор, Борово, Порт Вуковар і деякі інші, безперечно, мають що запропонувати. Також хочемо представити позитивні сторони фінансових інвестицій у нашому місті. Про культурне співробітництво ми вже розмовляли з представниками українців Вуковару. На території нашого міста нараховується близько 250 українців, і в цьому питанні їх також хочемо залучити до

співпраці“, — наголосив міський голова. При цьому п. Сабо не пропустив нагоду виділити Вуковар як унікальний у світових масштабах приклад успішно проведеної мирної реінтеграції і спільного життя після страшних наслідків війни.

У прийомі взяли участь представники української національної меншини: Лариса Угleshіч, член Ради з питань національних меншин РХ і предствник української національної меншини Вуковарсько-сріємської жупанії, Іван Семенюк, голова Української спілки Республіки Хорватії, Марія Семенюк-Сімеунович, голова Ради української національної меншини м. Вуковару, Василь Ворас, голова українського культурно - просвітницького товариства «Іван Франко» у Вуковарі.

Web (город Вуковар)
Переклад: Леся Мудрі

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ
CONGRÈS MONDIAL UKRAINIEN

UKRAINIAN WORLD CONGRESS
CONGRESO MUNDIAL UCRANTIO

❧ ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ МІЖ КОМІСІЄЮ СПОРТУ СВІТОВОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ ТА НАЦІОНАЛЬНИМ ОЛІМПІЙСЬКИМ КОМІТЕТОМ УКРАЇНИ

На фото (зліва направо): міністр України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко, голова НОК Сергій Бубка та голова Комісії спорту СКУ Михайло Гамалій

21 січня 2010 р., під час розширеного засідання Виконавчого комітету Національного олімпійського комітету (НОК), голова Комісії спорту Світового Конгресу Українців Михайло Гамалій та президент НОК Сергій Бубка підписали Меморандум про співпрацю, який закріпив наміри сторін про взаємодію у напрямках, пов'язаних з участю спор-

тивних команд України в Олімпійських іграх, а також з підготовкою та проведенням всеукраїнських аматорських спортивних турнірів і змагань та українських молодіжних спортивних таборів.

У процесі підписання меморандуму президент НОК Сергій Бубка висловив з цієї нагоди своє вдовolenня та заторкнув питання про найближчі плани щодо реалізації підписаного документу, і насамперед про надання українською діаспорою підтримки вітчизняній спортивній команді під час Олімпійських ігор 2010 р. у Ванкувері, Канада. Він зокрема сказав таке: "Приємно, що у нас є повне порозуміння і підтримка з боку нашої численної діаспори. Ми вдячні за постійну допомогу. У співпраці з діаспорою у Ванкувері зокрема буде забезпечено функціонування Українського дому, де відбуватимуться прес-конференції, урочисті прийоми та зустрічі. Водночас українська національна спільнота в Канаді сприятиме нашій делегації у вирішенні питань щодо роботи додаткових волонтерів,

водіїв, інших організаційних аспектів". Президент СКУ Євген Чолій з цієї нагоди відзначив, що українці діаспори з великою цікавістю стежать за спортивними здобутками представників України, а особливо у період проведення Олімпійських ігор. Він також звернув увагу на те, що Комісія спорту СКУ вже не один рік сприяє українським спортсменам під час проведення змагань за межами України, у тому числі й під час Олімпійських ігор, і тому щойно підписаний Меморандум, в основі якого лежить спільне бажання поглиблювати та розширювати співпрацю, засвідчує новий, якісно вищий рівень взаємовідносин між Україною та СКУ.

Світовий Конгрес Українців
145 Evans Ave., #207
Toronto, ON
M8X 5X8 Canada
Tel. (416) 323-3020
Fax (416) 323-3250
congress@look.ca
www.ukrainianworldcongress.org

Координація рускай націоналней меншини РГ нацивела амбасаду України у Загребу

Члени делегації зоз велепослаником Укаріні и атеашеом за культуру

На початку рока точнейше 25. януара координація рускей націоналней меншини у Републики Горватскей у составе Якіма Ерделя председателя координації, Ириней Мудрого представніка рускей нацооналней меншини городу Загреб и подпредседателя координації и члена Совету за национални меншини РГ Звонка Костелника нацивела амбасаду України у Републики Горватскей.

Делегацию приял полноважни амбасадор України у Републики Горватскей Борис Зайчук, советник Чернишенко Анатолий Вади-

мович и аташе Рось Ольга Святославивна.

У розгварки зоз мбасадором потврдзене сотрудніцтво зоз координацию рускей націоналней меншини на культурним и просвітним плане. Бешедовало ше и о симболах русинох котри одобрил Совет за национални меншини РГ. Цо ше дотика одходу наших людзох до України ише вше треба визу и поволанку зоз України. Розгварка була барз приємна и хасновита.

Звонко Костелник

Savez Rusina i Ukrajinaca RH
Vijeća Europe 93
Vukovar

Союз русинів і українців
Віча Європи 93
Вуковар

Союз Русинох и Українцох РГ
Ради Європи 93
Вуковар

Raspisuje

Оголошує

Розписує

NATJEČAJ

Za tiskanje knjige pripadnika ukrajinske i rusinske nacionalne manjine u kalendar-skoj 2011. godini.

Pripadnici Rusina i Ukrajinaca s područja Republike Hrvatske mogu priložiti svoja autorska književno umjetnička djela iz domene života i rada naših manjina u Republici Hrvatskoj, (društveni život, etnologija, kultura, u svim književnim formama - putopis, pripovijetka, roman, memoraska proza, zbirka lirike i dr.)

Djelo dostaviti u cjelosti s recenzijom i stručnom ocjenom knjige na adresu u naslovu u računalnom obliku – na CD disku ili memory sticku. Ukoliko autor nema mogućnosti dostaviti djelo u računalnom obliku dogovor oko tiskanja dovršenog materijala ostvarit će izravno sa Uredništvom Nove dumke.

Krajnji rok za dostavu materijala je 1. rujna 2010. godine.

Uredništvo

КОНКУРС

на друк книг осіб української та русинської національної меншини у календарному 2011 році.

Особи української та русинської національності з території Республіки Хорватії можуть подати свої авторські літературно-художні роботи зі сфери життя і діяльності наших меншин у Республіці Хорватії (суспільне життя, етнологія, культура у будь-яких літературних формах—путові записи, повість, роман, мемуарна проза, збірка поезій тощо).

Роботу піднести у цілості з рецензією і оцінкою книги спеціалістом на вище подану адресу в комп'ютеризованому вигляді—на компакт-диску або метову stick-у. Якщо автор не має можливості піднести роботу у комп'ютеризованому вигляді, договір про друк готового матеріалу буде здійснюватися безпосередньо з редакцією «Нової думки».

Остаточний термін для піднесення матеріалу 1 вересня 2010 року.

Редакція

КОНКУРС

за друковане кніжкох припаднікох рускей и украинскей национальной меншини за календарски 2011. рок.

Припадніки Руснацох и Українцох з подруча Републики Горватскей можу приложиц своєю авторски литературно-уметніцки твори зоз домени живота и роботи наших национальных меншинох у РГ (друштвени живот, етнология, культура, а у шицких литературних формах - драгопис, приповедка, роман, мемоарска проза, лирика и др.) Уметніцки твор треба доставиц у целосци з рецензию и зоз фахову оцмену кніжки на адресу спомнугу у наслове и то у рахункарскей форми - на ЦД диску лебо на преношацим УСБ стику. Кед же автор не ма нагоду свой твор доставиц на таки способ, догварка коло друкованя доконченого материялу оствари ше директно з Редакцию Новей думки.

Остатні рок за доставу материялох 1. септембер 2010. року

Редакція

❧ Делегация Союзу Русинох и Українцох Републики Горватскей при городаначельнику Вуковара

Предлужи ше и унапредзи дотерашне сотрудніцтво

Пондзелокі 11. януара вуковарски городаначальник Желько Сабо приял делегацию нашого Союзу на чийм чолє була председателька Любица Морган. Циль нациви було медзисобне упознаванє наших представнікох зоз новим вуковарским городаначальніком и догварка о предлуженю потерашнього сотрудніцтва. Цеком розгварки наша делегация у хторей окрема председательки Союзу були ише и Лєлеа Дітко, председателька Ради рускей национальной меншини у Вуковаре, Звонко Костелник, в.д. тайовнік Союзу Русинох и Українцох РГ и член Совиту за национални меншини РГ,

Члени СРУ РГ при городаначальніку

Марияна Джуджар, поким Гарди" зоз Петровцох и дпредседателька КУД „Йоа-Мария Такач, администра-

торка у СРУ РГ винєшени зауваги о потерашнєм добрим сотрудніцтвом зоз городом Вуковаром але назначени и проблеми коло финансованя радио емисийох на руским и украинским язиком хтори пре недостаток финансийних средствох и утаргнути на городским Радио Вуковаре. Городаначальник потвердзел свою осбну добру намиру як и намиру городу Вуковару же би ше у складу зоз финансийним станом городских средствох помогло шицким за предлужованє и розвиванє културних програмох.

В. Павлович

☞ Службова русинска застава и герб

Вархолово країне виборели свою окремносц

Русини, хторих у Горватскей спрам пописовано жительствова зоз 2001. року ест 2.337, по мену подобни Русом, а по походзеню Українцом, немаю власну националну державу та су примушени непрерывно бориц ше за национални идентитет и припознанє своей окремносци. Уж од 1990. року наведзени су у жридлових основах горватского Уставу як єдна од автохтоних националних меншинох, од 1992. року маю свойого соборского заступніка, а од 2002. по приношеню Уставного закону о правах националних меншинох, Русини маю право на меншински ради у Вуковарско-сримскей жупанії, городу Вуковару и општинах Богдановци и Томповци та на меншинского представніка у городу Загребу и Осецко-бараньскей жупанії.

Остатнє припознанє русинскей мен-

шини горватска держава дала влоні у септембре кед Совет за национални меншини прилапел предклад Координації радох и представнікох русинскей националней меншини о символах Русинох у Горватскей. Як службови герб горватских Русинох одредзени узвичасни русински герб-щит у чиєй лївей половки седем вименюючи белави и златножовти полля, а у правей кафови (доганови) медвед. Понеже герби националних меншинох муша мац и даяки горватски символ, над щитом доложени пейц червени и били квадрати. Застава Русинох то горватска троколорка зоз гербом русинскей меншини у стредку, а святочна писня Русинох стала писня "Браца Русини". Утвердзени и Дзень русинскей меншини, 25.май, як памятка на снованє греко-католицкей парохії у Петровцох, неда-

леко Вуковару, 1836. року. Подпредседатель Координації радох и представнікох русинскей меншини и представнік за город Загреб Ириней Мудри наглашує же за Русинох службово дефиниранє їх символах од винімового значеня бо су виказованє окремносци Русинох у одношеню на Українцох. Векшина Русинох припознала Україну за матичну державу, але понеже их вона як часц українскей нації, вимагаю припознанє своей окремносци.

"Значне нам урядово мац свойо символи котри ше можу урядово хасновац же би ше не трафело же ше вистирчую лем українски. Тераз ше у святочних нагодох, попри горватскей гимни, може шпивац и русинска а попри горватскей застави положиц и русинска", доложил Мудри. Пре подобносц двох народох, Русини и Українці маю заєдніцке взагалне, верховне здруженє, Союз Русинох и Українцох у Горватскей, гоч ше єдна часц даскельо здруженя пред даскельо роками видвоєли и основали власну організацію. Українцох у Горватскей ест 1977 а приселєни су, углавним, по заснованю советскей власци у Україні, за розлику од Русинох, хтори ше першираз до Горватскей приселюю зоз Бачкей. Мудри спомина же було пробованя же би ше до Уставу унесла формулация о "Русинох—Українцох", але Русином ше удало вибориц ше же би их смужка не вязала зоз українску меншину. Русини ше од Українцох розликую по язичу, хтори признати у швецє, а значна часц идентитету то и їх грекокатолїцка вира. Причини пре хтори ше их виєдначує з Українцями историйни. Одже, у Києве, у IX столїтию настала держава Киевска Русь, чийо ше жителє наволовали Русини, а по латински Рутени. Познейше руске мено превжала держава зоз шедзиском у Москви, нешкайа Русия, а кед запановала з найвекшу часцу дакедишней Киевскей Русьї, тото ше подруче почало наволовац Україна, а жителє Українці. На найзаходнейших подручох першей восточнославянскей держави, хтора була под власцу габзбуршскей монархії и Польскей, жителє ше и далєй наволовали Русинами, а з унию з Католицку церкву од православних постали грекокатолїки. Русини

REPUBLIKA HRVATSKA

Savjet za nacionalne manjine

Klasa:022-02/09-02/03

Ur.br:50438-09-07

Zagreb, 11. rujna 2009. godine

Na osnovu zahtjeva Koordinacije rusinske nacionalne manjine u Republici Hrvatski a temeljem članka 33.stavka 5. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (N br.155/2002), Savjet za nacionalne manjine na XXXIII sjednici održanoj dana 11. rujna 2009. godine donosi slijedeću:

ODLUKU

Daje se suglasnost Koordinaciji rusinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj na znamenje i simbole (zastavu i grb) i svečanu pjesmu «Braća Rusini» rusinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Aleksandar Tolnauer

ше пре економски причини з Карпатох селели до Панонскей ровніни та пре одвоєнось од України их не залапело українське препородженє але оформели свой власни национални идентитет. Нєшка Русинох у швецє жиє коло 1,5 милион а жию у України (у Закарпатськей обласци), Словацкей, Польськей, Мадярськей, Румунії, Сербії и Горватськей та у Канади и ЗАД дзе народзени и найпознатши Русин, подобови уметнік Анди Вархол, чийо родителє по походзеню зоз восточней Словацкей. Асиміляция проблем хтори залапює и Русинох у Горватськей, але вони чуваю идентитет у культурно- мистецких дружтвох, з помоцу часопису Нова думка и культурними манифестациями “Петровски дзвон” и “Миклошевське лето” а организую и спортски стрет-

нуца Рутеніяду.. У Петровцох и Миклошевцох у основних школах як виборни предмет учи ше русински язык и культура, а окрема держави, вельку помоц Русином у очуваню идентитету и окремносьци дава и Крижевське владичество. Владикове того владичества, у остатніх 100 роках, окрема Янка Шимрака у другей шветовой войни и влонї менованованого Николи Кекича, були Русини. У руских валалох дзе исную грекокатолицьки порохиї паноцове Русини. У Загребе, по службовей статистици ест 137 Русинох, а Ириней Мудри, чийо презвисько здогадає на єдного од найвекших владарох Киевськей Русьї, Ярослав Мудрого, наявює же загребськи Русини того року перши раз нащивя свою оцовщину, хтору наволює Горніца, цо значи “горня жем”

Як службови герб горватских Русинох одредзени узвичаєни русински герб-щит у чийей лівей половки седем вименююци белави златножовти поля, а у правей половки кафови медведз. Над щитом доложене пейц червени и били квадрати.

Надпомнуце редакції

Обявйованє того тексту не значи же редакция стої споза шицкогго цо у тексту наведзене. Окреме кед слово о ноторней неточносьци же Українцї до Горватськей “ приселени су, углавним, по заснованю советськей власци у України “. Векшина Українцох ше до Горватськей приселює од коло 1900-того по 1910. рок.

Аутор: Маріян Липовац
Переклад: Г. Такач

✧ ОКРУГЛИ СТОЛ У ВУКОВАРЕ

Хаснованє язика и писма националних меншинох

Вуковар, 16. фебруар 2010.

У Вуковаре отримани округли стол по назву «Хаснованє язика и писма националних меншинох», котри у цилю заштити правох припаднікох националних меншинох организовал Уряд за людски права Влади Републики Горватськей и сотрудніцтве зоз Жупанийску координацию за людски права.

Видавателє на Округлим столе були: предстойник Уряду за людски права Влади Републики Горватськей, Лука Мадерич, представніца Министерства управи, Весна Шиклич Одак и заменік предсидателя Совиту за национални меншини, Никола Мак, котри присутних упознали зоз законськими регулативами и прикладами о хаснованю язикау и писма националних меншинох.

На округлим столе участвовали и представителє Уряду державней управи, представителє Полицийськей управи Вуковарско-сримськей, представителє єдинкох локалней самоуправи, представителє радох и представителє националних меншинох, члени Координації националних меншинох Вуковарско-сримськей жупанії, представителє двоязичних школах на подучу Вуковарско-сримськей жупанії и члени Координації за людски права Вуковарско-сримськей жупанії.

После уводного слова предстойніка Уряду за людски права Луки Мадерича, презентації представніци Министерства управи и заменіка предсидателя Совиту за национални меншини Николи Мака, присутни им могли поставиц питаня, винєсьц яки проблеми ма їх национална меншина же би ведно нашли даяке ришенє. Єдини хтори ше явел за слово, то бул предсидатель Ради мадярськей националней меншини у Старих Янковцох, пан. Ференц Варга, котри питал на хтори способ национални меншини, котри маю право мац особни карти на своїм язикау и писму, то можу достац а же би при тим не мали проблеми прето же нет потребни образци у полициї? (помедзи шейсьц национални меншини котри маю право достац таки особни карти, и руска национална меншина). Познейше, цали час, свойо проблеми виношєли «гєвти хтори их маю найвєцей», Сербї. Заменік городоначалніка городу Вуковару, Деян Дракулич и предсидатель ЗВО, Драган Црногорац мали найвєцей питаня и видзи ми ше же таки округли столи найвєцей Сербї знаю вихасновац прето же барз добре знаю свойо права и ище вєцей-знаю цо сцу.

Маріяна Джуджар

Витомир Мудри – нови заменік началніка Општини Томповци

У дополнююцих виберанкох отриманих 6. и 20. децембра 2009. року за представнікох националних меншинох до представніцких целох локалней и реґионалней самоуправи, та дополнююцих виберанкох за заменікох општинских началнікох зоз шорох националних меншинох и припаднікох горватського народу, а там дзе не були заступени по Уставним закону о правох националних меншинох и статутох єдинкох локалней и реґионалней самоуправи. Тоти окончени и за заменіка началніка Општини Томповци. Вибєрало ше представніка рускей лебо сербськей националней меншини.

У першим кругу гласаня од, вкупно, 668 виберачох, гласало их 215, лебо 32,19%.

Найвєцей гласи (114 лебо 53,02%) добил Миклошевчань Витомир Мудри, як независни кандидат. Други кандидат була Весна Драґич зоз Чаковцох спред СДСС-у хтора добила 58 гласи лебо 26,98%, а треци бул, тиж так, независни кандидат з Миклошевцох, Мирослав Гайдук хтори добил 39 гласи лебо 18,14 %.

З оглядом же Витомир Мудри добил прешвєчлїво найвєцей гласи, вєцей як други двойо кандидати ведно, Витомир постал нови заменік началніка Општини Томповци. Витомира познаме як велького прихильніка нашей культури, успишногго у тарговинськей діялносци, вредногго и дружєлюбивогго чловека, за обчековац же значнє допринєше добрим успихом у Општини Томповци и своїм Миклошевцом.

Жадаме му добре здравє и успишни мандат.

Гавриїл Такач

ВИПРАВЯНЄ НЕТОЧНЕЙ ИНФОРМАЦІЇ

У складзе зоз Законом о явним информованю чланак 39 модлім Вас же бисце обявели шлідоую інформацію.

У "Новей думки" ч. 154 барз ме несподзивало кед сом пречитал на 9. боку текст "Посцигнути замерковани успихи" автора Дюри Лікара. У нім наведзена моя виява вязана за план роботи Ради рускей националней меншини ВСЖ у 2010. року. Я ніяку вияву не дал авторови. Ані сом з нім о тим неформално не бешедовал ані на сходзки, а ані после сходзки. Вон ю видумал – написал на свою руку так як ше йому пачело кладзущи своєю роздумованя до моїх устох. О написаних стварох бешедовало ше на тедишней сходзки, але як розправи членох Ради, а не и усвоєни становиска до плану роботи за 2010. рок. План на тей сходзки и усвоєни, але є не таки як Дю. Лікар поклад до моїх устох. То ше одноши на

питанє школства на руским язюку. Воно у компетенції Союзу Русинох и Украинцох РГ и Рада ту ше не може бог зна кельо мишац. Друга ствар то же до плану не вошли організованя ніяких округлих столох або тематских сходзкох, та ані тот о информованю. Нет смисла их организовац. То лем трацене пенежу и часу, а ніякого хасну з ніх не будзе, як цо и не було з предходних двох округлих столох цо організовала Рада.

Не реаговал бим кед би автор написал то як свой текст, але не допущуем же би ше дахто хасновал з моім меном. Знаючи автора барз добре, предпоставям же цо сцел кед так поробел, але не допущуем же би ше зомну бавел и преїг мне ришовал дяки своєю проблеми. Фотографію автор вжал зоз своєї архиви, а я му ю дал за ілюстрацію за кніжку "Руснаци у Гор-

ватскей, най ше не забудзе", а не за тот текст.

Убудуце, вияви або інтервюи зомну як председателюм Ради муша буц авторизовани. Кед же су не, вец их я не дал, а зна ше яки пошлідки могу буц кеж же у ніх будзе неточносци. Терз не будзем преїг суду гледац ніяку сатисфакцію, але модлім редакторку Новей думки за явне пребаченє (и обявйованє того писемка) у идущим числе Новей думки за премах цо направела кед не проверела інформацію своєюг вонкашнього сотрудніка. Знам же то не направела у злей намири, але у незнаню. Прето ані не будзем гледац правду споза Редакції Новей думки.

Яким Ерделі
председатель Ради рускей националней меншини Вуковарско-сримскей жупанії

☞ З вирского животу у Петровцох

ВШЕ НАС МЕНЕЈ

Каплічка у церковним дворе

Вистати, стари 2009 рок при концу, а швидко гуньюму крача нови 2010 рок. Так приходза и нашо християнски швета Крачун, Нови рок, Трокралі... Же би шицко прешло у мире зоз Богом, людзми, але и самим собу, було ше потребне висповедац. У Петровцох, остатней недзелі пред Крачуном покончена крачунска споведз. Висповедали ше и Святу причасц прияли векшина рухомих вирнікох. Вирніки хтори пре старосц, або хороту нерухоми, а мали ше дзеку висповедац, паноецц обишол у их доме.

На перши дзень нового року, на дзень Святого Василя Велького в шадзи по цалим швецє на церковних богослужєных, та так у нашєй петровскей церкви Покрова Пресвятей Богородици читала ше статистика парохії за прешли рок. Статистику нашєй парохії шицким присутним у петровскей церкви пречитал паноецц Владимир Маґоч, вуковарски парох и дочасови

окончователь длужносци пароха петровского, почим ше старемни петровски парох паноецц Яким Дудаш половком прешлого рока барз похорел и не могол вецей окончовац длужносц хтора му була зверена з боку владики Славомира Микловша, та є пензионовани.

У петровскей парохії и церкви Покрова Пресвятей Богородици прешлого року повинчани два младежски пари, покресцени шесцєро дзеци, а умарли шеснац особи. По тим видзиме же ше парохия зменшала за дзєшец особи.

Перши цали тидзєнь по Трокралюх кед у церкви покончене пошвецанє троктальовой або богоявленскей води паноецц нам по предвидзєним позпорядку покончел благослов и пошвецанє обисцох у цалим валале.

Желько Гарґаї

Покаяння

В один з найбільш забутих цивілізаційо куточків нашої мальовничої України до старенького самотнього дідуса приїхали журналісти зробити репортаж про життя і звичаї українського села на Волині. Дідусь засипав різними запитаннями. Одне з них: «Як ви тут мистесь?» - здивувало старого. «Та-а-а, купаємось в річці або он-там в озері», - почувавши потилицю задумано відповів він. «А взимку, коли річка замерзне?» - не вгавала молода журналістка. «А кілька тої зими?» - усміхнувся дідусь. Посміявшись зі щирого дідуса, нам, людям ХХІ століття, важко уявити собі наше життя без різноманітних рідких та твердих мил, шампунів, лосьйонів, кондиціонерів, гелів для душу та для волосся, кремів, гребінців, ножиць, пилочок, порошоків для прання одягу, пом'якшувачів води, прасок і багато чого іншого. Гігієна тіла у наш час – на високому рівні. Але які в нас справи з гігієною душі? Адже людина це щось набагато більше від тіла! Часто наша душа нидіє «голодна, брудна і нечесана», а ми цього не помічаємо. «Та кілька тої зими, - виправдуємо себе. - Та сповідаюсь я перед Воскресінням... Та досить і цього, навіть забагато». Отож тепер, коли Церква пропонує нам час Великого Посту як гарну нагоду для роздумів над нашою душею, спробуємо подивитися на неї і на її гігієну по-новому. Людина, та чудова істота, яка вміщує в собі два світи, світ матерії та духа, яка знає яким є на смак морозиво, а також що таке свобода та любов, у своєму житті поєднує у дивній суміші, у неймовірному переплетенні мертвої матерії, біологічне, психічне та духовне існування. На жаль, первісна гармонія всіх вимірів людського життя була безповоротно пошкоджена гріхом, насиллям над власним сумлінням перших людей. Та й ми, відкуплені Кров'ю Ісуса Христа, сини і доньки Адама відчуваємо наслідки розхитаної рівноваги нашої природи і своєму житті. Наше тіло, речі, які можуть охопити наші п'ять чуттів та все, що здатен проаналізувати наш розум, для нас набагато важливіше, більш реальне, доступніше, ніж наша душа, її краса і здоров'я, спілкування з Всевишнім, духовний світ, в якому ми можемо безмежно зростати, творчість нашої душі та потуга любові, яка насичує найглибші прагнення нашого ества. Отож, так як і наше тіло, душа потребує постійної уваги до її потреб. Покаяння, гігієна нашої душі - це

одна з найважливіших потреб, про які ми забуваємо і яким не надаємо відповідного значення. Свята Тайна Покаяння – цінний дар, даний християнам для очищення їхніх душ, це велике таїнство Божої любові й милосердя. Бо коли ми, обмиті з наших гріхів у хрещенні, знову чинимо - зі злости чи немочі - гріхи, Господь не відвертається від нас, але завжди готовий нам простити. Ми з досвіду знаємо, що неможливо так жити, щоб ніколи не забруднитися. Та коли ми когось називаємо чистим та охайним, то не маємо на увазі те, що він ніколи в житті не забруднився, але те, що ця особа часто і регулярно мистється та пере свій одяг. Схоже відбувається у нашому духовному житті. Нема людини, яка ніколи не згрішила, але святими є ті, які каються, сповідаються, докладають зусиль, щоби виправити свої помилки. Для тих осіб, які свідомі свого багатовимірного людського життя, очищення душі стане потрібним засобом для здорового духовного існування, як щоденний душ – добра звичка для гігієни тіла. Скільки разів на день ми миемо руки? Багато... Стільки, скільки ми їх забруднимо. Скільки разів нам потрібно подумки сказати Господеві: «Прости! Мені жаль за свій вчинок, за сказане мною, за свою думку!» Стільки разів, скільки усвідомимо, що те, що ми зробили, було недобре. А коли занечистимо не тільки руки, а на збираємо бруду аж «по вуха», тоді йдемо, щоби прийняти душ. Коли наші гріхи зроблені свідомо, добровільно і у важливій справі, тоді ми потребуємо приступити до св. Тайни Покаяння. А для цього потрібно, пригадавши собі всі свої гріхи, відчути жаль, за те, що ми їх здійснили, а потім визнати все це перед священником, щоби через нього почути, що Господь прощає нам. А коли сповідь змила з нашої душі всі провини, чинимо покуту, яку на нас дав сповідник. Мрію про те, щоби християни не боялися мити свою душу, а навпаки радісно очищувалися, скидали свій тягар та свій бруд, щоби крокувати шляхом свого життя чистими, гарними, здоровими. Господь очікує нас у сповідальниці, щоби прощати, обмивати і зцілювати. Невже ми так мало себе любимо, щоби позбавити себе нагоди зміцнити наші стосунки з Господом, увести красу, гармонію та здоров'я у наш духовний вимір, щоби зростати безмежно, скидаючи зі себе всі перешкоди, залишаючи за собою всі

бар'єри, до повноти у Христі? Нехай людина ХХІ століття наново відкриє для себе свої глибини, своє внутрішнє багатство, неозорі простори своєї істоти. А гігієна душі віднайде гідне місце в швидкому, насиченому інформацією та подіями коловороті її життя.

сс.Василіянки

✠ Новosci зоз грекокатоліцкей парохії у Миклошевцох

ПРЕДЛУЖЕНЕ ОБНАВЯНЄ ЦЕРКВИ

У прешлим 2009. року вирни у миклошевскей парохії предлужели з материялну обнову Грекокатоліцкей церкви и церковней порти. Так три фамиліи подаровали штири витражхтори ше находза на уходзе до Церкви: св. Йоакима и Ани, св.Осифа и св. Антония Падованского. Фамилия Меланки и Миколи Пап зоз Винковцох даровали витраж на турні Пресвятей Богородици, котра ше зоз розширенима руками модлі за цали валал, а окреме ю видно вноци кед турня ошвицена.

Церковни одбор котри иснує у рамикох парохії постарал ше за оправяне мурика у порти при летней бини и започал будовац нови санитарни гузел при церковней сали, котри би требал буц закончени до Велькей ноци. Тиж заплановане и будоване шопи за рижни потреби, а насампредз зас змесцоване кочикох котри ше хасную при хованю.

З тей нагоди треба призначити факт же Церковни одбор обезпечел за наймладших Миклошевчаньох 70 пакецики за св. Миколая, а на вилію на Саночним богослуженю женска жридлива група з провадзеньом Юліяна Бучка на гармоники одшпилвала осем коляди котри вельочислени вирни наградзели зоз щирим кляпканьом.

Статистични податки котри нам уступел парох миклошевски о. Яким Симунович указую же ше демографска слика у Миклошевцох каждого року меня у смислу зменшования жительство. Влоні ше народзело лем едно дзецько, повинчаних не було, а умарли аж 15 особи.

Ксения Лікар

❁ Зоз роботи КУД-а “Осиф Костелник” Вуковар

ПРЕШЛИ РОК БУЛ ПОЛНИ РИЖНИХ АКТИВНОСЦОХ

Члени КУД Осиф Костелник

Еден рок за нами, а други почина, шицки ше надаваме дачому крашому як цо було. Але людзе поведза и гевту познату, лем добре ше памета. О тим добрим бизме и написали даскельо шорики, а дотика ше роботи КУД-а “Осиф Костелник” з Вуковару.

У дружтве исную танечна секция, и то три возрастности: дзецинска, штредня и ветеране, потим шпивачка секция – хор, литературна и

драмска секция. О тей остатней повеме вам дакус вецей. Початком прешлого 2009. року у дружтве ше завела идея же би после велїх рокох могла з роботу предлужиц драмска секция. То ше на найкрасши можлїви способ удало дзецинскей драмскей секциї, а у режиї професорки Вери Павлович. Вони увежбали и у маю премерно указали представу “Жика и Мика у гледаню Хркомитиса”, вони Тоту

драмску сличку виведли, окрему у Вуковаре и у Миклошевцох и Петровцох.

Члени литературней секциї ше сходза з часу на час. Непреривно су активни, своєю твори обявюю у наших виданьох. Окремне стретнуце було у децембру прешлого року, на промоциї кнїжки поезиї “Рускей писни” Любици Гаргайovej, дзе о ей дїлу бешедовал Штефан Гудак, а своєю твори читала сама поетеса. После промоциї присутни достали кнїжку на дарунок.

Найвецей наступали танцоше и шпиваче и то у шлїдуюцих местох: Петровцох, Миклошевцох, Осєку, Альмашу, Мариї Бистрици, Винковцох, Везицу, Дюрдьове и даскельо раз у Вуковаре. Видителька шпивачкей секциї Агнета Тимко. Шпивачом вельо помага Звонко Еделински хтори им грає на гармоники. Танечну секцию водзи хореограф проф. Звонко Костелник.

Було през рок и других активносцох. Зоз Раду рускей националней меншини городу Вуковару приводези драмска секциї зоз других местох. Организовали 43. бал. Порихтали стол зоз рускими националними єдлами на манифестацїї “Небо над Вуковаром”. Участвовали у змаганьох на “Рутенянди” у Петровцох итд.

О тим як видзи прешли рок зоз даскелїма словами нам потолковал председатель дружтва Зденко Бурчак: “ Думаю же зме у прешлим року барз добре робели. Звекшало нам ше число активних членох дружтва, старши ше уключели до шпиваня у хору, дзеци до танечней секциї. И з тей нагоди поволуєм шицких зацикавених же би гу нам пришли и з нами ше дружели.”

Любица Гаргай

ОТРИМАНА ЗВИТНА И ВИБЕРАНКОВА СКУПШТИНА КУД-а “ОСИФ КОСТЕЛНИК”

У Вуковаре, 14. фебруара 2010. року у просторийох културно-уметничкого дружтва “Осиф Костелник” отримана звитна и виберанкова скупштина. Звитна прето же на ней поднешени звит о работи дружтва за прешли 2009. рок, а виберанкова прето же старому одбору вишол мандат та избрани нови.

До роботного председательства избрани Зденко Бурчак, Павлинка Ковач и Звонко Барна. Звит о работи дружтва пречитал председатель Зденко Бурчак. Финансийни звит поднесол касир Звонко Барна. Окреме наглашене же ше у прешлим року барз добре сотрудзовало зоз Раду рускей националней меншини городу Вуковару хтора дружтву помогла на вецей способи, а окреме треба наглашиц финансиранванє ципелох, чижмох и подсукох.

Вигласана и пременка у Статуту

под точку 7 по узору на Союзову точку 6. То ше одноши же у окремих нагодох маме право хасновац заставу, герб и святочну писню. Председатель Бурчак указал присутним як випатра застава и герб Руснацох у РГ и же святочна писня не вецей “Я Русин бул” але “Браца Русини”, а цо и одобрене спред Совету за национални меншини РГ. Спонтано ше предлужело и зоз виберанками. Роботне председательство остало исте. За овировительох записнику избрани Вера Павлович и Любица Гаргай. До Верификациейней комисии избрани – Владо Гаргай, Ирена Джуджар и Мирко Пап. Направела ше мала пвза же би ше пописало шицких присутних. На скупштину пришло 34 особи. Гласованє було явне, и шицки предклади потримани зоз дзвиганьом рукох. Так до Надпатрацога одбору избрани Яким Дудаш – председатель и

Потвердзени нови мандат Зденкови Бурчакoмy

члени София Югас и Славко Рамач. До Управного одбору избрани Зденко Бурчак (председатель), Любица Гаргай (допредседателька), Ирена Джуджар (секретарка), Звонко Барна (касир), Мирко Дорокази, Мария Такач, Владо Русин, Таня Гарди и Олгица Бубнич.

Любица Гаргай

БОГАТА ДРАМСКА АКТИВНОСЦ ПЕТРОВЧАНЬОХ

Зоз представи Гайде да ше сексае

После длугошого часу у Петровцох з роботу почала и дзецинска драмска секция. Дзеци през зиму отримовали проби же би 23. януара дали премиеру драмского фалата „Перша любов“. Старша драмска секция уж по традицији робела на пририхтованю нового драмского фалата, так же Петровчане мали нагоду 31. януара видзиц и пре-

миеру гумористичней драми „Гайде, сексайме ше!“

Автор дзецинского фалата „Перша любов“ познати руски писатель Силвестер Дорокази, а режирали го Ивана Колбас и Томислав Рац. Сцену поставели Златко Медеши и Любица Морган. За шветло, тон и додатни ефекти задлужени були Мирослав и Звонимир Колбас. У представи учествовали штернацетеро

дзеци-аматере: Боян Кошутич, Давид Морган, Богдан Ерделі, Роберт Ерделі, Андрей Владимир Бучко, Кристиян Медеши, Денис Гарди, Анита Надь, Марина и Дорис Бильна, Тена Голик, Аня Мудри, Бесарта Фетахи и Марияна Вовк. Векшина малих глумцох перши раз вишла на сцену, але ше намагали же би свойо улоги добре одбавели и заслужую каждую похвалу. Патраче пополнели салу петровского Дома култури и по їх шмиху и реагованю могло ше видзиц же ше им драмски фалат барз пачел.

Драмски фалат зоз провукативну назву „Гайде, сексайме ше“ бешедуе о людских фантазийох хтори у векшини гумористично закончюу, а место збуваня дії то шпиталь за душевни хороти. Сама назва заитриговала числених патрацох, та знова Дом култури у Петровцох бил пополнени по остатне место. Автор драми Валентин Краснов, а на сцену ю положел Яким Ерделі.

Майстрове сценографіи з тей нагоди були Златко Медеши, Мирослав Лехолат и Любица Морган, тонски и шветлосни ефекти були под руководзеньом Звонимра и Мирослава Колбасових, главна шминкерка Снежана Лехолат, а шептачка Невенка Колбас. Фалт одбавели пецетеро уж випробовани глумци-аматере: Владимир Дудаш, Томислав Рац, Миряна Токарски, Ивана Колбас и Блаженка Мудри. Окренну похвалу завредзую добре потрафени костими як и пририхтаносц ансамблу. Кажда улога добре одбавена, бо ю глумци дожили цо и допринесло щирому шмиху публики на числени гумористични елементи.

Обидва фалати завредзую каждую похвалу бо забавели и нашмеяли публику у чежких рецесийних часох. У сезони 2009./2010. петровски аматере наступя по числених местох до хторих уж поволани.

Мануела Дудаш

УСПИШНА ПРЕШЛОРОЧНА РОБОТА КУД-а „ЯКИМ ГАРДИ“ ПЕТРОВЦИ

Петровски аматере успишно закончили 2009. рок хтори за нами. Бул то рок дзеведзешатей рочниці културней діялносци у Петровцох. Початком рока отримана виберанкова сходзка Дружтва дзе вибрани нови члени председательства и управного одбору, а даєдним членом мандат предлужени. Председатель Дружтва и далей остал Мирослав Колбас. През рок петровске КУД начишлело велі наступи зоз свою драму „Зла жена“, медзи иншим у Миклошевцох, Вуковаре, Илоку, Ретковцох, Руским Керестуре, Коцуре и Шидзе. Треба видвоіц успих на Жупанійскей смотри драмских аматерох у Ретковцох дзе глумица Ивана Колбас достала першу награду за найлепше одбавену женску улогу. Зоз монодраму „Ей, бул то кедиш красни час“ Дружтво мало дзе-

шец наступи: Петровци, Илок, Миклошевци, Риска, Ретковци, Альмаш, Нови Сад, Загреб, Кула и Коцур. Тота монодрама у виводзенью Петра Кишового була замеркована на смотри монодрамох у Новим Садзе дзе освоєла друге место. Дружтво тиж так організовало вечар монодрами и писні кед угосцело руске културне дружтво „Гаврил Костельник“ зоз Кули.

На Вельку ноц організовани Вельконоци концерт Дружтва „Яким Говля“ зоз Миклошевцох и дружене по концерту. Фолклорни секцији и стара жридлива група наступали на Смотри култури националних меншинох Вуковараско-сримскей жупанији чийо домашні були Петровчане. Дружтво прияло и наступи вуковарскей драмскей секцији, а наступело и на Смотри националних меншинох у Осеку и Аль-

машу на Подобовеј колоніји КУД-а Русинох и Українцох Осеку. Окренни роботи КУД „Яким Гарди“ ма у організованю централней културней манифестацији Союзу Русинох и Українцох РГ „Петровски дзвон“, за хтору пририхтал цаловечаршу, 80-минутову програму. Шпивацка група з оркестром отримала цаловечаршу програму у Загребе, а з нагоди промовованя святочней писні и застави рускей националней меншини у РГ. Дружтво було и соорганизатор и учашнік на спортских бавискох «Рутеніяда 2009» хтори ше отримую у Петровцох. През лето записани рижни наступи по манифестацийох у Водінцох, Ласлове, Вуковаре, Марији Бистрици, Ернестинове, Илоку, Винковцох, Загребе, Миклошевцох и Славонским Бродзе.

Владимир Дудаш

Діяльність товариства „Калина” в кінці 2009 року

Весела атмосфера святкування Різдва

Кінець 2009 року для товариства „Калина” із Рієки видався напруженим. Початком грудня весь католицький світ почав готуватися до святкування свого Різдва Христового, і як водиться вже роками, в цей час посилюється активність всіх людей які відзначають цю подію. Це час багатий на виставки художників і концерти різноманітних груп, ансамблів і хорів.

Товариство „Калина” також не стояло осторонь цих подій а приймало участь у багатьох заходах які відбувались на території нашого міста і околиці.

1.12.09 ансамбль „Калина” був запрошений на відкриття виставки виробів із кераміки художниці Бранки Ріс яка була організована у церкві Святої Маргарети міста Бакар. Виступ співаків справив на слухачів таке враження, що вони відразу після концерту отримали кілька пропозицій для співпраці і запрошення на наступний концерт у цьому місті.

Продовжуючи свою передсвяткову пісенну подорож **15.12.09** ансамбль відкривав виставку картин у галереї „Галерія небеска” у Реці, на радість всіх присутніх і децю вже знайомих слухачів які знаючи про наступ „Калини”

Соло на гітарі виконує Домагой Чапко

прийшли послухати українські і русинські пісні. А **18.12.09** ансамбль з задоволенням відкривав виставку картин своєї подруги і члена ансамблю Сашки Пургар і її приятелів в Ловрані. Дівчата з задоволенням і піднесенням виконали свої пісні, що допомогло створенню дружньої і домашньої атмосфери, а задоволення публіка дружньо плескала в долоні з усміхненими лицами які виражали вдячність.

Як і було раніше заплановано, товариство „Калина” святкувало свій

Божич **19.12.09**. Всі до цього дня старанно готувались. Кожен член товариства мав своє, індивідуальне завдання. Кожен мав приготувати свій номер, тобто розповісти якусь цікаву різдв’яну розповідь, або прочитати вірш чи колядку. Всі дружньо готували стіл по своїх „таємних” рецептах так, щоб всіх здивувати своїм вмінням.

В заданий час в залі з’явився Дід Мороз, який ще більше зворушив і так святкову атмосферу. Він розказав всім присутнім багато цікавих зимових розповідей і на радість всіх поділив свої казкові подарунки, які, все ж таки, потрібно було заробити – розказати різдв’яний чи новорічний вірш, або заграти на якомусь інструменті, але з цим всі учасники успішно справились. А далі, всі хто цього хотів могли зфотографуватися з Дідом Морозом напам’ять.

На цьому веселому вечорі було вперше показано продукцію фото-кіно секції, яка розпочала свою роботу. Член секції Данієл Турчан підготував фільм про діяльність товариства „Калина” за 2009 рік який всі присутні з зацікавленням і коментуючи подивились. Як і годиться ансамбль „Калина” не сидів мовчки. Цілий вечір бадьоро співали українських і русинських пісень, звучала музика у виконанні Бориса Денисюка, а ноги присутніх витанцьовували вальси та польки.

Заключним акордом діяльності товариства „Калина” у 2009 році був спільний концерт з відомим у Істрі співаком Аленом Полічем який відбувся **23.12** у 18 годині в церкві Святої Маргарети міста Бакар. Концерт вдавсь на славу і велике зодовлення всіх присутніх.

Виконані пісні можна прослухати на:
<http://www.youtube.com/watch?v=srdUG10I67Q>
<http://www.youtube.com/watch?v=4GyLWPHj60s>
<http://www.youtube.com/watch?v=knM1s9w3myQ>
<http://www.youtube.com/watch?v=3Ia8nw9ztg8>

Борис Денисюк

Презентація книги

Лицьова сторінка книги

28 січня у Ружичкиному будинку у Вуковарі відбулася презентація книги «Геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932 - 1933. Голодомор», яку представив її упорядник др. Євгеній Пащенко. Організаторами зустрічі були Вуковарська міська бібліотека, громадська установа у культурі Хорватський дім Вуковар, українська національна меншина Вуковарсько-сріємської жупанії та Спілка хорватських українців. Серед запрошених гостей були присутні голова міста Желько Сабо, депутат міської ради Зденка Булян та інші високопоставлені особи. Директор Вуковарської міської бібліотеки проф. Антонія Кукуліца, представляючи книгу, зазначила, що сьогодні в міській бібліотеці майже нема публікацій хорватською мовою на тему голодомору. Книга, яка розкриває злочини тоталітарного режиму в Україні, перша у «Бібліотеці Україніана-Кроатика», невдовзі з'явиться на полицях бібліотек та книгарень нашої жупанії. Представник української національної меншини Вуковарсько-сріємської жупанії Лариса Угleshіч представила присутнім упорядника книги доктора філології та історії Євгенія Пащенко—голову кафедри україн-

ської мови і літератури філософського факультету в Загребі, голову спілки Хорватсько-українське співробітництво «Хорус» та асоціації хорватських українців. Євгеній Пащенко відомий як автор численних монографій, збірників, досліджень хорватсько-українських зв'язків, зокрема книг «Etnogeneza i mitologija hrvata u kontekstu Ukrajine», «Podrijetlo hrvata i Ukrajina». Проф. Л. Угleshіч зазначила, що представлена книга, яка вийшла в 2008 році за підтримкою посольства України в Республіці Хорватії, широко популяризується в усіх жупаніях і дотепер зустріла велике зацікавлення, її отримали багато депутатів хорватського Сабору.

Упорядник книги «Геноцидний злочин тоталітарного режиму в Україні 1932-33. Голодомор» др. Є. Пащенко під час представлення намагався всебічним приступом олегшити присутнім спізнання емоційно важкої теми. Свою розповідь Є. Пащенко підтверджував сторінками книги, спроектованими на великому екрані. Книга нараховує більше ніж 300 сторінок, містить детальний перегляд і коментар, причин і наслідків голодомору, документовані підтвердження, свідчення очевидців, факти, зібрані на основі досліджень Української Акаде-

Редактор книги
Євгеній Пащенко

мії наук. Книга також знайомить з аналізом і висновками авторитетних іноземних та українських істориків, показує відгомін теми голодомору в українській літературі. Як зазначає упо-

рядник, книга своїм змістом показує сутність тоталітарного режиму як глибоко антилюдського, який таким поставився до всіх своїх народів—від російського до всіх інших, які були під тією системою, особливо українського, а це хорватським читачам досить близько і зрозуміло. У музичній частині програми виступив церковний хор Свята Цецилія жупи св. Філіпа і Якова з Вукрвару. Церковні пісні, у виконанні хору, схвилювали слухачів, надали програмі емоційного звучання. По закінченню вечора всіх присутніх було запрошено на куштування українських національних страв.

Леся Мудрі

Родина Дзюрій

Кривава новорічна ніч

(Образок з життя українців у Хорватії)

*Буд здрава, землице,
Йду к Америце,
Йду заробляю пінязь.
Буд здрава, сестричко,
Не плачте, мамичко,
Ици к вам верну даколи зас.*

Цю й інші заробітчаські пісні було чути по всій Лемківщині наприкінці 19-го та на початку 20-го століть. Співали їх безземельні й безправні лемки, які пускались у далекий світ за океан, до обіцяних країн – Америки і Канади. Від весни до осені скрипіли дерев'яні вози, якими їхали заробітчани до першої залізничної станції, вітер селами заповнював собою навколишній простір плачем, сумно шуміли столітні ялиці, пращаючись з людом, що відходив у невідомий світ, з якого мало хто повернеться... Кажуть, що не було хати на Лемківщині, щоби хтось із челяді не мандрував за море. Одного дня з своїм рідним селом Граб прощалося молоде подружжя Михайло й Єва Дзюрій.

Минуло чимало літ... Єва й Михайло важко працювали на різних працях у Америці, в околиці м. Клевеланд. В чужому світі світ побачило їхніх двоє синів – Степан і Іван. Батьки не бажали, щоб діти виростили далеко від своїх людей, церкви звичай... По-становили повернутися додому. З Лемківщини доходили сумні вісті: край загарбували польські шовіністи, які всіма силами старалися асимілювати лемків, хоч це була їхня етнічна земля. Знайомі писали, що краще жити в новій слов'янській країні – Королівстві Сербів, Хорватів і Словінців, тобто в Хорватії, де в місцевості Липовляни й околиці вже багато лемків та однокровних братів – українців з Галичини. 1928 р. родина Дзюрій прибула до с. Нова Суботська, купила землю та почала нове життя в місцевості де, ще крім лемків і хорватів, жили чехи, словаки, німці, мадяри...

В багатонаціональній місцевості життя пліло звичайним руслом. Родина Дзюрій, як і всі інші земляки, старалася затримати свою віру й національну окремішність. У Липовлянах була греко-католицька церква, до якої ходили всі лемки. Згодом Михайло здобув шану людей та обраний членом церковного комітету. Українці святкували «свої», а не «польські» свята, всі це толерували та між жителями села не було жодних конфліктів. Хорватську мову опанували досконало та ніхто незнаний не знав якої хто в селі національності.

Спокійне щоденне життя перервали квітневі дні 1941 року. Почалася війна. Фашистська Німеччина за два тижні підкорила Королівство Югославія. «Благословенням» нацистів утворена «Незалежна Держава Хорватія». До влади прийшли люди, які ба-

чили в кожній людині, що не їхньої віри, воєра «держави». Зловісні усташи були страхом і трепетом, у першу чергу для національних меншин...

Одного дня 17-літній Іван Дзюрій і його ровесник Іван Дубицький попали в руки усташів. Вони обвинувачили Івана, що має револьвера. Він сказав, що його найшов, заржавілого і без барабана (обертовий циліндр у револьвера з заглибинами для патронів). Це була його «вина». Натомість Дубицькому не знайшли жодного «обвинувачення». Але було потрібно обох покарати. «Провину» хлопцям не було трудно згайти: вони не католики, хрестяться по-православному, тобто трьома пальцями. В руках одного бандита з'явилася глодова палиця з колючками. Впав наказ: «Складайте три пальці, як робите це, коли кладете на груди знак свого хреста!» З боку фашистів лунали прокляти і погрози... Хлопці плакали, благали припинити над ними знущання... Садисти не кожного разу потрапляли бити їх по пальцях, але куди попало... Нарешті мучителі повтирали піну з уст, пішли за горілкою, «відсвяткувати перемогу» над «ворогами» народу... Переляканих хлопців відпустили додому. Довгий час вони лікували покалічені руки. Ще того самого дня батько Івана вручив «револьвера» катом його дитини...

Усташська сваволя над невиним населенням нацменшин стала причиною, що багато молодих людей пішло до партизанів, а це хорватські фашисти не могли пробачити. Після покарання малолітнього сина Івана батько Михайло почав тайкома співпрацювати з рухом опору, тобто партизанами.

1943 р. Степана Дзюрія, народженого 1923 р., мобілізували в домобрани. Хоч вони були звичайне хорватське військо, яке нікому не робило великого зла, за різницю різників-усташів, Степан не міг простити знущання над його братом зі сторони злочинців цього народу та перейшов на сторону партизанів. Ранняя зима застала його в горах, не пригатованого до неї. Він переморозив ноги, вислати його до лікарні партизани не мали можливості. Тому батько Михайло запряг коні й з великими труднощами привіз сина додому. Помістив його в потаємному місці на горищі стайні. Заклопотана мати щодня лікувала його рани, накривала соломом, щоб усташі не знайшли...

Римо-католики відсвяткували Різдво гучно і святково. Багато з них не з симпатією дивилися на українців, які святкують «сербські» свята.

Випав сніг, надворі мороз. Ніч перед новим, 1944, роком. Родина Дзюрій повечеряла в страсі, що принесе наступний рік, чи довго ще Степанові мерзнути під дахом стодоли, як Іванові уникнути мобілізації? Хлопець залишає батьків удома, а сам іде до друзів дочекати новий рік.

З боку Новски того ж вечора шляхом до Липовлян вирушає невелика кількість усташів, щоб трохи «розважитись» у новорічній ночі. Їм відомо, що в кожній хаті є добре напоїсти,

попити... До того можна декому показати хто ми, чия ця «незалежна» держава... Перевіряють чи їхня головна зброя – багнети, досконало гострі...

Прибули до Нової Суботьски. Треба братися до діла. З двома родинами скоро «розправилися...»

Перед північчю зайли до родини Дзюрій. Михайло й Єва ще не спали. Боялися за синів... Усташі привіталися з господарем і господинею, запитали про здоров'я... На столі з'явилася пляшка сливовиці, вино та різні м'ясні приправи.

Ніхто не знає як проходила вечерея, по залишках після неї було видно, що господарі щедро гостили «гостей». Минула північ, наступив новий рік. В селі було чути веселий гомін, вигуки та деякий постріл у повітря. З дому Дзюрій теж було чути голоси – смертельний крики Єви і Михайла. Усташі «щедро дякували» за гостинність: їхні багнети «працювали» безганно, вони кричали, сміялися, співали... На подвір'ї сумно вив собака...

Нелюдям цього було мало. Адже батьків партизана треба «гідно» і похоронити. Вони тягнуть два трупи на подвір'я, роблять у купі гною яму, кладуть до неї тіла, а тоді на них кладуть ручну бомбу. Той, хто доткнеться трупів і сам ним стане...

На горищі сдолили Степан тремтить, кризь мале віконце він все бачить, безсилий каліка не сміє ні заридати з болю... Молодший Іван уже повернувся додому, але також не може нічого вдіяти. Бандити з пляшкою горілки залишили обійстя родини Дзюрій.

На другий день сини похоронили батьків. На тілі Михайла начислили 36, а на тілі Єви 16 уколів багнетом. Через кілька днів Степана усташі забрали до табору смерті – Ясеноваця, звідкіля він не повернувся.

Групі бандитів, яка так «гідно відзначила» новий 1944 рік не було досить. Вони приходять до Липовлян. Заходять до словацької родини Карваш, розправляються з всією родиною, запалюють хату.

Натомість «почастувати» своєю участю українську родину Ксеніч, бандити помилково заходять до родини Олександра Феша, яка прибула з Лемківщини щойно 1935 року. Тут вони винищили багнетами стареньку матір, дочку й чотиримісячного Степана... Запалили хату. Олександра пощадили: забрали зі собою. Хай має над чим думати в концтаборі Ясеноваця, з якого майже ніхто не повертався.

Хорватські фашисти цього краю мали причину радіти 1944-му році. В нім до Ясеноваця заслали десятки українців, інших національностей та неприхильників фашизму. Найвище своє «досягнення» усташі досягнули в осені того ж року, коли тільки в одному дні – 20 вересня, до табору відправлено з Липовлян понад сорок українців.

На жаль дослідники Першої світової війни записали, що в зловісних устахах була і мала кількість українців. Всі вони, як не загинули в прямому бою з партизанами, попали до їхніх рук...

Павло Головчук

❖ 15. ВИНКОВСКИ БАЛ ТАНЦОВАЛО ШЕ ПО САМЕ РАНО

Соборски заступнік нащивел Винковчаньох

госци у розгварки зоз Соборским заступніком

Женска часц ансамблу

Наградзени за Танец шерца

Културне дружтво Руснацох и Українцох зоз Винковцох всоботу, 6. фебруара отримало свой петнасти културно-забавни вечар – бал у готелу Гем у Винковцох. З початком на 20 годзин Дружтво се представело з привитним словом свойого председателя Мирка Колбаса, хтори видвоел успехи свойого колектива цеком 2009. року. Председатель наявел и кратку културно-уметніцку програму свойого Дружтва хторе пред госцами зоз богатого хорского репертоару виведло даскельо ушпшни точки.

Уж традиційно, на винковским балу за добре розположене стараю ше петровски гудаци на чийм чоле Янко Чордаш. Винковчане маю добру праксу керовац томболу же би ше чим длужей могли вешелїц, танцовац и шпи-

вац. Зоз звичайних забавних, балских активносцох организуем танец шерца, на хторим того року награди однесла пара танцошох Ката Азапович и Мирко Колбас.

Несподзиване вечара була нащива соборского заступніка дванастей виборней единки, Назифа Мемедия. Соборски заступнік щиро привитал присутних госцох и членох Дружтва и як финансиїну потримовку културней діялносци Руснацох и Українцох у Винковцох донировал 5000 куни. Заступнік ше затримал у розгварки зоз председательством Дружтва и присутнима госцами даваюци, медзи иншим, и свойо сугестїї за злешане културних програмох и финансиїну потримовку у наступним периодзе.

В. Павлович

Руске облечиво як чесц

❧ Невигодна хвиля не застановела госцох

Чуване культурного скарбу

Коло 140 госцох цалу ноц шпивало руски и украински шпиванки, танцовало познати народни танци, а коло шицкого ше и добре забавели.

Права жимска курнява 06. фебруара 2010. року не застановела Осечаньох же би у ресторану „Копика“ на лівим побережю Драви отримали свой 23. культурно-забавни вечар, з єдним словом наволани „БАЛ“. По привитним слове председателки КПД Русинох и Украинцох Осек, Дубравки Рашлянин, наступел хор и оркестер истого Дружтва зоз украинску писню „Їхав козак“ и зоз руску „Ей, сущела ліщина“.

Потим як госци, здружено наступели КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох и КУД „Осиф Костелник“ зоз Вуковару, зоз рускима народними танцами, док медзи танцами шпивали Давид Морган и Михал Голик. Провадзел их оркестер под руководзеньом Звонка Еделинского.

Попри смачней вечери, богатей томболи и танцу шерца, госци мали нагоду уживац у прекрасней музики „Микс бенду“ зоз Руского Керестура, котри на

Хор и оркестер КПД Русинох и Украинцох Осек

тот завод грали и шпивали руски и украински писні котри Осечане не маю нагоду так часто чуц, а котри ше шицким присутним барз попачели и збогачели їх культурни скарб.

На балу були присутни почитовани

госци, медзи котрима були наш соборски заступник Назиф Мемеди, подпредседатель Совету за национални меншини

З лїва на право: Зденко Сивч, касир КПД Русинох и Украинцох Осек, побидніки у танцу шерца – Любица Морган и Игор Провчи, та председателка КПД Русинох и Украинцох Осек, Дубравка Рашлянин

Здружени наступ КУД „Яким Гарди“ Петровци и КУД „Осиф Костелник“ Вуковар

Михал Голик и Давид Морган шпивали медзи наст

при Влади РГ, Никола Мак, член Со-
виту Звонко Костелник и председа-
телька Союзу Русинох и Українцох РГ
Любица Морган.

Окрем госцох з Вуковару и Петровцох,
було и вельке число Миклошевчаньох
як и госцох зоз иножемства, а главна
награда на томболи, ЛЦД телевизор,
пошол праве до Миклошевцох. Ос-
воела го Блаженка Ждиняк.

У танцу шерца найвецей щесца мали
Любица Морган и Игор Провчи, та ос-
воели кажде по тарту и фляшу вина.
Дзекуючи спонзором котри вше дзечне
помагаю нашю культурно-забавни події
зоз своїма продуктами, та гоч и рок ре-
цесії, Дружтво ше постарало по до-
ступних ценох організовац бал, а тиж
так и рижнородносц томболи. Гоч неви-
годна хвиля наявйовала небезпечне
путоване у ранших годзинох, госци ше

не оглядали на препорученя метеоро-
логох, та ше затримали ище длуго
после пол ноци. Весела писня одгук-
вала на лівим побережю Драви дзешка
по пред саме рано, а кед нітка дня по-
чала зменьовац ноц и остатні госци ше
поздравели зоз домашніма и рушили
през завята городски улічки до своїх
домох зоз поздравом - видзиме ше и на
рок на балу!

Агнетка Балатинац

пом фолклорних ансамблех

З ліва на право: Дражен Алерич, прочалнік городу Осєку за дружтвени діялносци,
Ясминка Паунович, Просєкт-менаджерица ОКО и Владимир Провчи, маляр

„Україна у шерцу“

**Зоз тематску виставу „Україна у
шерцу“, Осєчаньом ше од 8. по 13.
февруар 2010. року представел Вла-
димир Провчи.**

У організації КПД Русинох и Українцох Осєк и
ОКО (Олимпияди Культури Осєк) у ґалерийским
просторе ОКО, пондзелок 8. февруара 2010.
року отворена вистава малюнокх „Україна у
шерцу“, маляра Владимира Провчия зоз Мату-
льох, председателя Дружтва „Рушняк“ и єдного
зоз одликованих гражданох Горватскей з боку
председателя України.

Отверане вистави провадзел тамбурови оркес-
тер зоз хлопску шпивацку ґрупу КПД Русинох и
Українцох Осєк, а о авторови бешедовала Дуб-
равка Рашлянин, предисдателька КПД Русинох
и Українцох Осєк. Присутним о своєї подоб-
вей роботи бешедовал и сам автор Владимир
Провчи, а виставу отворел Дражен Алерич,
прочалнік городу Осєку за дружтвени діял-
носци.

Владимир Провчи плодни маляр котри хаснує
техніки акрил и акварел, а непрерывно надбу-

довює своєю знанє у тей уметносци, та кажда
вистава новосц за тих котри провадза його ма-
лярски досяги. Народзени є у Миклошевцох, а
по малюнокх котри малює може ше обачиц
його любов, як ґу месту дзе є народзени, так и
ґу краю своїх предкох, України, та ґу Опатий-
кей ривиєри, дзе нешка жиє.

По тєраз викладал у жеми и иножемстве, а
медзи иншима и у Австриї, Словацкей, Сєрбиї
и дома, у Горватскей. Ма коло 40 самостойни
вистави. Член є здруженя уметнікох „Група 69“,
„Опатийска вила“ як и подобовей секції „Руш-
няк“. Участвовав на веліх подобових колони-
йох, а медзи иншима и на подобовей колониї
котру організує КПД Русинох и Українцох Осєк.
Медийски тоту виставу попровадзели шицки
значнейши медії зоз Осєку, та так були аж два
телевизийни екипи – Славонска телевизия и
Горватска телевизия за емисию „Призма“, а
тиж и електронічни и друковани виданя.

Успішне представляє маляра котри по нацио-
налносци Руснак значне и за цали руски кор-
пус, бо на тот способ презентуєме не лем свой
традиційни скарб, але представляє нашим со-
гражданом чловека котри ту, у їх сушєдстве,
исти як и вони, а заш лем розлични, и праве
тота розличносц дава красу городу Осєку
котри по попису жительство зоз 2001. року ма
аж 22 национални меншини, праве як и сама
Република Горватска. **Агнетка Балатинац**

✧ Отримани 44. бал у Вуковаре

ТАНЦОВАЛИ И ПАХУЛЬКИ ШНІГУ НАД ВУКОВАРОМ

Знімка за паметане

Солистичка пара у танцу – буковински свадзебни

Наймладши танцоше–сами хлапци

Итого року, остатней суботи у януаре, отримани бал у Вуковаре, а у організації КУД-а “Осиф Костелник”. Було то 30. януара, у готелу “Дунай”. Стретнуце почало на 19 годзин. Председатель дружтва Зденко Бурчак привитал шицких присутних, а вец ше предлужело зоз культурно-уметніцку програму, у хторей наступели члени танєсней и шпиваєкєй секції домашнього дружтва. Хор зоз своего обяжного репертоару одшпивал штири шпиванки: “Зохабям свой валал”, “Ой, чорна я си чорна”, “Зламала ше кормань-деска” и уж традиційно на остатку програми “Любени Вуковар”. Дириговала Агнета Тимко, а на гармоніки провадзел Звонко Еделіски. Танєчна секція, хтору творя три генерациї танцошох, одтанцовали штири танци: “Буковински свадзебни”, “Коломиїку”, “Хлапцовски дубонї” и “Буковинску полку”. Шицки танци у хореографії професора Звонка Костелника.

Програму троязично водзели: Любица Гаргай (по руски), Вера Павлович (по українски) и Ирена Дюдяр (по горватски).

За добре розположенє през цали вечар постарал ше Мини бенд Владимира Сивча зоз Нового Саду.

Попри богатеї томболи госци ше могли змагац и у танцу шерца. Найцєшлївши достали традиционални награди – торту и пице.

На балу окрем вуковарчаньох були присутни и людзе зоз околних местох. Подаєдни ше ані не видзели од прешлого 43. балу. То була ище єдна нагода дружєня през бєшеду, танєц, писню... Так то тирвало по ранши годзини. На розходзе велї остали несподзивиани кєд обачели кельо вельо шнігу през ноц напададо. Велїм би було легчєше пойсц дому на санкох (хтори не мали) як на авту, або пешо, алє то уж друга приповєдка.

Любица Гаргай

✠ У ШИДЗЕ ОТРИМАНА ЦЕНТРАЛНА ПРЕСЛАВА НАЦІОНАЛЬНОГО ШВЕТА РУСНАЦОХ У ВОЙВОДИНИ

ДОСЯГИ РУСНАЦОХ НА ЄДНИМ МЕСЦЕ

По треци рок Руснаци у Сербії односно Войводини означели 17. януар, свойо национальне швето у шицких местох дзе Руснаци жию, а централна преслава отримана 16. и 17. януара у Шидзе. По перши раз у рамикох преслави отримани саям рускей привреди и поднімательства хтори 16. януара у будинку Летней владической резиденції отворел Владимир Малбашич, председатель Привредней комори Сриму. На сайме ше позберали 15 руски привредніки з Бачкей и Сриму хтори виложели свойо продукти и технологию. Нащивителе мали нагоду поопатрац здрави олей, мед, вино, паленку, видзиц сучасни технології у продукції енергії з витру и слунка... Саям тирвал всоботу и внедзелю кед отримани и округли стол на тему «Можлівосци сотрудзованя привреднікох». На сайме участвовали и дзепоедни викладаче з вонка рускей заєдніци. Шицки ше зложели же инициатива Шидяных барз добра, а порушовач тей идеї бул Юлиан Ковач зоз Шиду, подпредседатель КПД «Дюра Киш» и член Национального совиту Руснацох, а тиж и

Национални оркестер провадзел шицких учашнікох на академії

привреднік.

Другого дня, окрем же тирвал спомнути саям, на 16 годзин у церкви Преображеня Господнього служена Архиєрейна Служба Божа хтору служел апостолски егзарх за грекокатоликох у Сербії и Чарней Гори, кир Георгий Джуджар зоз паноцями. Вон шицким повинчовал швето и здогаднул на историйни хвильки з прешлосци.

– нЗа наших предкох то бул нови початок бо зохабели 100-рочни огніска и рушели до нового краю дзе початок бул барз чежки, але шицко витримали з Божу помоцу. З

тих коренях виросли понад 260 роки, а у тим их потримала Церква як добра мац – гварел медзи иншим кир Георгий. Вон здогаднул и на ювильей означованя 200-рочніци од снованя парохії у Шидзе и додал же маме цо зохабиц нашим потомком. Святочна академия потим отримана у сали Культурно-образовного центра на хторей бешедовали славко Орос, председатель Национального совиту Руснацох, Мариус Рошу, помоцнік покраїнского секретара за управу, предписаня и права националних меншинох АП Войводини, наш апостолски

егзарх кир Георгий Джуджар и председателка општини Шид, Наташа Цветкович, хтора швето Руснацом у єдним виреченю повинчовала и по руски и достала моцни аплауз присутних у сали.

Цалосна програма академії була конципована на музично-поетских точкох у хторих наступели нашо найуспішнейши творителе з войводянских местох, а окреме значну улогу мал Национални оркестер под управу Мирона Сивча хтори провадзел шицких учашнікох и хтори достал окремени аплаузи, а свойофайтова бравура после венчика руских писных бул Штраусов Радеcki марш хтори одушевел публику. Значно спомнуц же до Шиду на святочносц припутували госци з рижних бокох з Бачкей и Сриму, але и госци з Горватскей. После академії шицки ше ведно дружели на коктейлу у голу Культурно-образовного центра. Спомніме же організаторе Централней преслави у Шидзе були Национални совет Руснацох, Завод за культуру войводянских Руснацох и Організаційни одбор у Шидзе з потримовку општини Шид.

Вл. Дітко

„Хрещення” книжки спогадів Степана Клочурака „До волі” в Ужгороді

В понеділок 28 грудня 2009 року в Прес-клубі реформ в Ужгороді відбулася презентація перевидання книжки спогадів президента Гуцульської республіки 1918-1919 років та міністра уряду Карпатської України 1938-1939 років Степана Клочурака, перше видання якої появилася 1978 року в Нью-Йорку. Книжку надруковано зі згодою дочки С. Клочурака Ольги Урбанцової з Праги коштом начальника Головного управління Міністерства внутрішніх справ в автономній області Крим та голови Закарпатської обласної організації „Народної

оборони” Геннадія Москаля, колишнього голови Закарпатської обласної держадміністрації. Вступ до неї написав професор Микола Мушинка із Пряшева. Обое вони брали особисту участь в презентації.

Відкриваючи прес-конференцію, присвячену цій події, Геннадій Москаль підкреслив актуальність споминів Степана Клочурака і для сучасності, коли в Україні активно діють сили, діяльність яких спрямована на розбиття держави, а в Закарпатській області ці сили знаходять підтримку навіть в обласній раді. „ Гуцульська

республіка – перше на Закарпатті українське утворення, унікальна сторінка державності України, – сказав він. – Діячі республіки були більш свідомі, ніж нинішні депутати, бо прапор Гуцульської республіки був синьо-жовтий, а герб – тризуб. На жаль, досі Степанові Клочураку не присвоєно звання Героя України, хоча відповідні прохання неодноразово надходили до влади від громадськості”.

Я із Степаном Клочураком був у тісних стосунках і не лише заохочував його до написання спогадів, але в першій поло-

вині 70-х років відредагував їх рукопис і підготував його до друку. Про це я написав у вступі до перевиданої книжки та в монографії про життя і діяльність Степана Ключурака „Лицар волі” (Ужгород, 1995). У своєму виступі я розповів про історію написання споминів Ст. Ключурака, які були першою частиною задуманої трилогії. Після виходу першої книжки в Америці 1978 року, органи чехословацької безпеки (а може радянської?) зробили ґрунтовний обшук на його празькій квартирі, забрали всі письмові матеріали, в їх числі і готову до друку другу книжку спогадів „До волі”, що охоплювала міжвоєнний період. Забрали теж і всі підготовчі матеріали для третьої книжки, яка мала охоплювати його понад дванадцятирічне перебування в Сибіру. Авторів погрозили, що коли він на Заході опублікує бодай один рядок, опиниться назад в Сибіру. Це прискорило його

смерть.

Під кінець свого виступу я подякував спонсорів книжки Г. Москалю за його шляхетний чин: „*Нині не лише Закарпаття, але й вся Україна буде мати змогу познайомитись з одною з найсвітліших сторінок історії Закарпаття – Гуцульською республікою, яка є центральною частиною споминів Степана Ключурака „До волі”*”, – Геннадій Москаль запевнив журналістів, що книга надійде у бібліотеки школи та до українців за кордоном, головним чином у Чехію та Словаччину.

В дискусії журналісти цікавилися, чи є надія розшукати рукописні матеріали дальших двох томів споминів Ст. Ключурака „До волі”. Я не виключаю таку можливість.

Питання журналістів часто виходили за рамки теми прес-конференції і торкалися сучасних політичних подій в

Україні. Обговорювалися питання прапора та гімну Закарпатської області, які, на думку Г. Москаля, мають явний антиукраїнський характер.

На прес-конференції було представлено і щойно видану в Ужгороді книжку спогадів головнокомандуючого Національною обороною Карпатської України Сергія Федоровича Єфремова „*Бої 14-15 березня 1939 року на Карпатській Україні*”, вступ до якої теж написав автор даної статті. Він же представив закарпатським журналістам і найновіше видання Союзу русинів-українців Словаччини – збірник статей, присвячений століттю від народження лемківського поета Богдана Ігоря Антонича „*Крилатий вітер*”, упорядкований Міланом Бобаком.

Микола Мушинка

❧ ОШ И ГИМНАЗИЈ „П. КУЗМЈАК” У Р. КЕРЕСТУРЕ ЧУВА ВОЗДУХОПЛЌВНИ ПАНО З ВИТРИНУ У ГОЛУ

ПАМЈАТКИ НА УСПИХИ КЕРЕСТУРСКИХ СЕЛЕНИТОХ И РУСНАЦОХ ВОЗДУХОПЛЌВЦОХ

У 2009. року, Медзинародним року астрономии, 28. новембра у Голу Основней школи и Гимназиј „Петро Кузмяк” у Руским Керестуре, з пригодну шветочноспу означени 50 роки од снованя Клуба Селенитох „П. Кузмяк”, подростку Воздухоплївногo союзу Югославии. Як тирваца памятка на успишну дзешецрочну активносц, роботу и змагательни резултати членох Селенитского клуба, школярох основней школи, у голу школи поставени Памятни воздухоплївни пано з витрину. Музейни пано творя штири виложени воздухоплївни модели, написи о Клубе и наших пейцох найпознатших воздухоплївцох – моделарох, едриличарох, падобрацох, моторних и воєних пилотох. У Витрини виложени змагательни трофеї, погари, значки, плакети, заставки, фотографии, модели, плани моделох, моделарски комплети, алат и рижни моделарски материял...

Шветочноспу организовала Астрономска секция школи зоз професором физики Евгенийом Медешом, успишним змагательом Селенитского Клуба. З тей нагоди попри школярох и наставникох школи и дакедишних Селенитох, як госци присуствовали Мирон Жирош, наставник моделарства, Агнетка Костелник-Балатинац падобранец и едриличарка з Осєку и Владимир Новта з Н. Саду, а родом Керестурец, югославянски репрезентативец у моделарству. О дзешецрочней работи и успихох

А. Костелник-Балатинац, Вл. Новта, М. Жирош и Е. Медеши

Клуба бешедовал його снователь М. Жирош. Наглашел же Клуб основани 1959. року кед забране вселени було у полним розмаху. Члени Клуба, перши роки їх колосто, правели рижни летадла – шарканї, балони, прости и зложенши модели едрилицох, ракети, читали технїцку пресу и

змагали ше у леценю своїх летадлох и теорийним знаню зоз селенитами у Войводини и Сербии. Прецизни у вирабяню летадцих направох, а дисциплиновани и схопни як змагатель, три роки еден за другим (1961, 1962 и 1963. року) були найлепши у Войводини, та до тирвацей власносци достали преходни

погар Воздухоплівного союзу Войводини. После М. Жироша руководитель Клуба селенитох бул Ю. Колесар, наставнік школи и Йовица Симич искусни моделар.

А. Костелник-Балатинац, Микошевчанка, єдина Рускиня падобранец и єдриличарка, а источашно и поетеса, винссла присутним школяром свойо искусства и интересантни дожица зоз звладованя неба и лещеня, але и вискакованя з авионох, командованя з падобранами и посцигованя змагательних резултатох.

В. Новта, Керестурец, машински инженер, приповедал присутним о своїх змагательних успехах як югославянски репрезентативец, о конструованю и правеню вещей як сто своїх моделох и демонструвал, правда у голу школи лещенс радиокомандованого моделу на електрични погон.

Памятни (музейни) воздухоплівни пано з витрину, котри як шведок успехах воздухоплівней секції школи (Клуба селе-

нитох и Клуба младих технічарох) облапя дарунок три модели В. Новти: Радио контролну єдрилицу А2, NV – 878, два модели «Пендрач» NV – 109 и NV – 110 и макету авина «Говля», дарунок Е. Колошняня, а простор зоз лівого и правого боку Витрини написи о руских воздухоплівцох:

1. Владимирови Новти, моделар, член державней репрезентации
2. Звонкови Костелникови, наставнік падобранства, єдриличарства и моторного пилотованя
3. Владимирови Будински, пилот воєного воздухоплівства
4. Агнетки Костелник, єдриличарка и падобранец
5. Славомирови Тиркайли, моторни пилот Шарканьох

У Витрини змесцени два погари: Погар Возд. Союзу Войводини за трираз єдно за другим завжате перше место у Войводини и Погар ВСВ найлещей Селенит-

скей скипи на Покраїнским злету Войводини у Ченею 1965. року, моделарски медалі, плакети, значки и заставки Вл. Новти, модели, фуркадла, плани моделох, модели «Шлізкач», «Колибри», «Кумулус», «Циррус», балони, шаркань «Донгов», мотор Аеро 250, ракети, ракетни мотор, командни ручки, сайли, кнїжки, плани, фотографії, скалпери и моделарски материал, дарунок М. Жироша, наставніка воздухоплівного моделарства.

Воздухоплівни пано з витрину у голу ОШ и Гимназії „П. Кузьмак” у Р. Керестуре чува памятки на успехах керестурских селенитох и Руснацох воздухоплівцох. Вон представя мали музей, а виложени биографії воздухоплівцох, модели и експонати у витрини, вериме, же представяю очигладни приклад будущим генераціям на нови досяги у техніцким образованю и спортеким воздухоплівству.

М. Жирош

❧ 3 ПОТОМКАМИ НАШИХ ЗАЄДНІЦЬКИХ ПРЕДКОХ (2)

„ЛЕМ”, ЛЕМКИ, ЛЕМКИВЩИНА

Мирон ЖИРОШ:

Руски народ котри жил у Карпатох наволовани з вещей менами. Мена им дати справ рижних характеристикох. На заходу Карпатох жили Лемки, у стредку Бойки, на востоку Гуцули. Тоти цо жили на верху, високоровнінох, наволани Верховинци, тоти у ніжинох Долянки, оддалени од своїх громадох наволовани Крайняки. Медзитим, шипки вони творели єден славянски народ, православних християнох, своєчасово обєдинєних у Киевской Руси и Галицко-Волинским князвстве.

О карпатским жителству, його походзеню и припаданю исную вещей теорії, становиска. У преваги два основни: перша – Русини – Славяне и друга – карпатске жителство творя населени Келти – Били Горвати (били – заходни, горвати – горяне) зарабровани народ зоз Славянами и «претопени» до Славянох – Русинох, а познейше до Українцох. (На теї

другей тези ище и нешка ше розєдинює и шипа карпатски народ и поспишує його неставане, прелїванє до других державотворних народох иснующих європейских державох дзе жию.) Медзити, нам не циль розпатрац тоти зявєня, але тото

спомнуге лем пре леще похопїованє нанходзацих подїїнох у живоце Лемкох (Русинох) у XIX и XX сторочу, та и нешка. Лемковщина облапя подручє Карпатох медзи польску и словацку этнографичну територію у длужини од 140 километри и

ширини 25-50 километри. Пре живот у специфичних горских условїїнох, през историю одвоєни од векших панских державно-административних и панско-вирских впливох народ ше культурно розвивал у християнским духу под впливом свойого православного и после грекокатолїцкого священства. Церква була єдина мац хранителька руского национального єства! Феудални пан бул заинтересовани лем за жемни материялни блага, а духовни латински пан з нову «панску виру» бул барз завжати зоз свою мисию у ровних крайох дзе мал надосц «поганох» (православних – християнох восточного обряду) котрих требало «превєсц» до панскей вири. Польска латинска духовна власц не сцигла вельо зробиц у Лемковщини по сїй уключованс до Габзбуржскей Монархії.

Русини найзаходнейших часцох Карпатох, (Нїзких Бескидох) пре свою специфичну славянску бешеду и часте хаснованє словака «лем» у своей бе-

Мапа Лемківщини, Свеукраїнське товариство «Лемківщина», Львов, 2008

шеди, з боку науковцю, наволани Лемки, а пространство Карпатох зоз таким жительством наволане Лемковина, односно Лемківщина. Як зме уж спомли, то вельке пространство. Воно, тиж як зме спомли, нешка припада тром державом – Польскей, Словацкей и вецей обласом України.

З приходом Марії Терезії на трон у Бечу у велім zlepшани и вирски обставини у приключеной Лемковщини, Галичини и Буковини до австрійскей держави. У велім зменшани латински вирски вплив на грекокатоликх. Медзитим тото цо зробене з латинизованьом, вец реформацию и после процивреформацию охабело тирваци национални пошлїдки на руски народ. Ведно з прменену виру меняла ше и руска национална припадносц. Руски церкви зїчтожовани – валяни, претворїювани на латински лебо реформатски, а дакедошні руски народ з генерації на генерацію и з поколєня на поколене поставал оцудзовани, зоз нову виру и другу народносц. Русини (Лемки и Галичанє) у Польскей поставали Поляки, а у Австро-Угорскей на тим боку Карпатох поставали Чехи, Словаки, Мадяре. На тот способ од Русинох поставали Поляки, Словаки, Мадяре, Румуне...

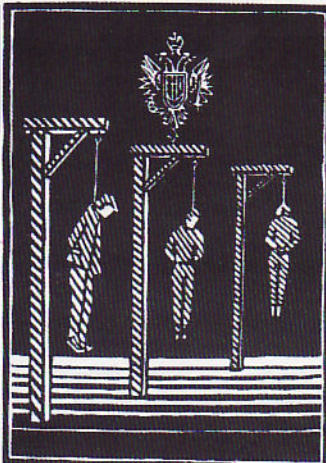
Пре, з сдного боку, виковне перебуванє Лемкох и Галичанох (1340-1772) у цудзей Польскей держави и Габзбургскей Монархії (1772-1918) и знова у Польскей од 1919 по нешка, як и Русинох-Лемкох у Мадярским кральовстве (1340-1526), Габзбургскей Монархії (1526-1867) и Австро-Угорскей Монархії (1867-1918) и, з другого боку, неіснованє правдивей рускей (українскей) националней держави, та и територіялну оддаленосц од власного национального ядра – Русини (Лемки и Галичанє) у своєй жеми дожили розлични идейни и национално-культурни ориєнтації котри ше барз одражели на їх будучи национални розвой.

У чаше национального будєня у Лемковщини и Галичини

Василь Мадзелян: Телергоф

медзи собу, а за свой руски народ, воюю Просвиташе и Русофили. „Просвиташе” на боку рускей народней традиції, народней бешеди, єдносци з українским народом, а Русофили за єдинство з Русію, велькоруски язык и свойо язичне и територійне обєдиньованє з царску Русію. Русофилска ориєнтація, попри тим же безорієнтаційно дїйстволала на народ и його культурни розвой, у чаше кед ше указала нагода, пре свойо утрати на початку Першей шветовней войны, кед Австро-угорске войско помогнуте з Немцами завжало восточну Галичину (и Лемковщину) розпочало гледанє виновнікох и пренаходзєне «за награду шпиюнох», гарештовац их и забивац. Терор унапрямєни процив Русинох и Лемкох русофилох але страдали и велі просвитово предняки. (Нашо Бачваски предняки були на боку «Просвити», наприклад Читальня «Просвити» у Коцуре.) Судєня и одстраньованя з явносци националних преднякох (каждого «пренайденного шпиюна») обезглавело існуюцу культурно-просвитну діялносц и спомалшило их повойнови национални розвой. Слово о гарештох Телергоф, Грац и других концентраційних лагрох у котрих под час Першей шветовей войны з Галичини були загарештовани коло 5000 особи и з Лемковщини коло 3000, углавним культурни діяче, священїки, переважно націонална інтелігенція.

Василь Мадзелян: Явожно

ДО ШВЕТА «НА ЗАРОБКИ»

Лемковщина богата з благима горами и лєсами, ричками и потоками, гаями и лугами, але худобна з обрабцяма повер-

Завишел од Божєй волї... Не бул Лемко богати з палатами, драгоценосцями, облєчивом. Богати бул з дзецми, потомством... Бул на свой способ шєшлїви и задовольни зоз своїм животом, зоз скромносцу. Вєшелєл ше и цєшел зоз своєю шпиванку, танцом, своїм красним облєчивом, своїма Церквами. З молитву вше знал благодарїц за жеми и небезки дари. Своєю моц черпал з Божєй моци и даровал ю жеми хранительки, котра го мало раз шєдро даровала зоз своїма плодами.

Обрабцяей жеми за вельо численє жительство було мало, а гладни уста вше вецей и вецей. Вецей, вецей и вше вецей!

Як ше ратовац, як обезпечїц хлєба за гладни уста?

На Лемковщини ше не могло жиц од індустрії, бо є у

Іконостас Правослацней церкви у Зиндрановє на Лемківщини

хносцями. Жєм посна, смядна и кед найпотребнейше за рошлїни, а дижду нет – мало ше зродзи на обробєних польох. Правда, природа дарєжлїва, кед є дарєжлїва, а мало раз награди чєжку физичну роботу Лемкох.

Лемком їх родими край – святиня, дацо найкрасше, наймилше... Божи дарунок!

Од кеди ше памєта у Лемковщини живот хлєборобох бул найчєзпїи, а найнєсигурнєйши.

тим краю не розвивана. Роботи у лєсох и дрєвовей індустрії було мало, дробни и рогати статок не могол гарантовац порядни заробок. И його раз знало буц надосц, а раз пре хороти скапал. Живот Лемкох и їх вимоги ше зводзєли лєм на каждодньови животни потреби. Часто, анї тот минимум минимумох ше не моголо мац, обезпечїц. Додатни заробки, а дзєкеди и єдини пробовало ше надопол-

ніц на Долній жеми. Одходзело ше на малярски мастки на жатвово и лесово работи, кошиц луки, обезпечовац покарму за статок, напасац статок. На сезонски работи Лемки приходзели и до Банату, та и за Дунай аж до Сриму и Славонії.

Нсвігодни дружтвени обставини, материялне худобство и бида после тих революційних 1850-1860. рокох, велька аграрна пренаселеносц Лемкох у Лемковщини, примушела их гледац ратунок и за «вельку млаку». Америка постала ратунок – надія! Без роздумованя ше одходзело до швета, незнаючи цо ноши дзень, а цо дарує ноц! Ишло ше з надію же ест работи, а кед ше будзе робіц годно ше и заробиц, дому до Краю послац на живот дзепом, жени, родичом, та и зашпоровац. Дому ше вращиц, зverkaц масток!

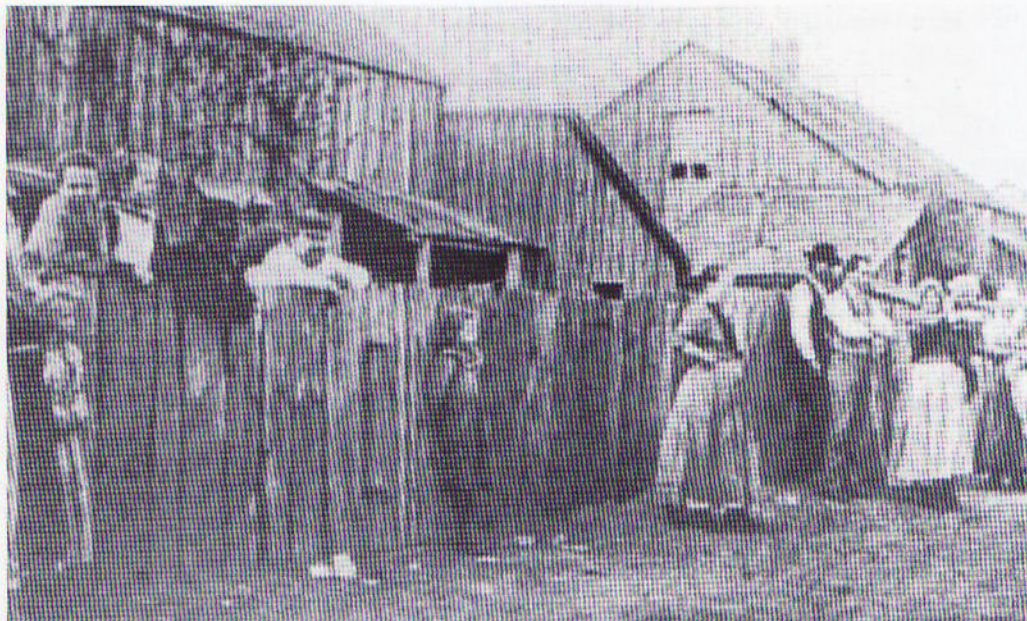
Одходи були фамилийно чекжи, боляци... Одходзело ше як до войска и войны, зоз плачом. Прето, часто, волсло ше сцекнуц до Америки, як буц вербовани до войска.

Австрийска держава з часу

Василь Мадзелян: За вельку млаку

на час, огранічовала одходи до швета. Вербовала и на силу брала Лемкох до войска. Одходзели вони покрадзме до сушедних державох а вец преїг европских пристаніцох: Трст, Гамбург, Бремен и других придавали ше до рукох агентох и одходзели до Швета, незнаючи дзе иду, яка их работа чека, яки

Преселени Лемки и Галичане у своїх обисцох Пенсилванії перших рокох XX стороча

заробки...

Одходели легине и хлопци з питомих и благих Безкидох, зсмлдіши, статкаре и лсоруоби до индустрийного америцког наджемного и поджемного пекла. До глібоких «майнох» желсаза и угля, желсарных и лівальных, гемийних, гумових и других фабриккох. Одходзели роками... Вше ше менше число

ней габи до Америки одходзели велі народи зоз Европи. Зазначене же барз вельке число виселсло зоз Австро-Угорскей Монархії, а же найвечей медзи виселенцами було Українцох (Русинох, Лемкох) зоз Лемковщини, Галичини, Закарпатя, нешкайшей Ческей, Словаккєй, Мадярскей, Горватскей, Войводини. Маюци праве у оглядзе їх евидентоване на корабльох у чаше ступаня на америцки континент, а лем евидентоване менох и презвискох, местох одкаль приходза и держави, чежко нешка утвердиц їх правдиву народносц, але заш лем податки вельо бешедуя.

Перша українска емиграційна габа до Америки (1880-1914) була наймасовейша. Лем за 10 роки, у часу од 1899-1909. року до Америки приселели спрам официийних податкох коло 120 тисячи, а правдиве число коло 285 тисячи особи. Трима ше же у першей габи, од 1880. по 1909. рок приселели коло 393 тисячи особи, а кед ше вежне до огляду и число народзених у Америки, вец рахунка указує же число Українцох виноши коло 469 тисячи. Спрам оцинки, у 1889. року до ЗАД приселели 14 тисячи Лемки. У тим чаше, Лемкох було вецей як 40% од шицким имигранох. Познейше, кед имиграция була популярна у цалей Галичини,

Буковини и Закарпатю процент Лемкох медзи мигрантами бул зменшани. (Л, 468,469.)

Маюци у оглядзе и II (другу) габу висельованя (1920-1939), оценоє ше же число приселених уж було понад 800 тисячи, а зоз III (трєцу) миграційну габу, цо пришла после Другей шветовой войны (коло 207 тисячи) число Українцох у ЗАД уж було векше як миллион.

Чежко утвердиц яке ше число од виселенцох цо пошли «на заробки», вращело до Краю. Дасдних рокох констатонане же их процент виношел коло 15% од тих цо ше у истим року уселели.

После Першей шветовой войны, з прилапйованьом нового имиграційного закону, по котрим зменшане усельованс до ЗАД, вельке число виселенцох населело ше до Канади. Трима ше же после Другей шветовой войны у ЗАД и Канади жили 100-150 тисячи Лемки, то 1/4 – 1/3 шицких Лемкох на швецє. (Л,470.)

Познате нам, же после Першей шветовой войны и сдно число Русинох зоз Краљовини Югославії висельовало на роботу до Канади и же одходзели праве на предвидзєну квоту за Українцох.

Предлужус ше

✠ Наші (не)долі

Емілія Ружицька

Емілія Ружицька (дівооче прізвище Бутинська) народилася 2 серпня 1919 р. в с. Терняни (Трнополє), яке належить до української греко-католицької парафії Козарац, що в Боснії. Батько Йосиф і мати приїхали з України, зі с.Накваша (Тернопільщина) перед Першою світовою війною. В Галичині дідо продав землю та купив маєток в одного турка в Тернянах, а згодом ще докуповував землю. Їхніх двоє хлопчиків померло в Україні, а в Боснію прибули з однією донькою. У Тернянах народилось ще п'ятеро дітей. Батько обробляв землю, був там відомим бджолярем. В той час не було шкіл. Батько був грамотним та сам навчав дітей читати і писати мовами, яких знав – українською і польською. Були проблеми з навчанням сербської – мови корінного населення. Діти її скоро опанували, старші померли, а досконало її не навчилися.

Е. Ружицька:

«Мої дитячі й дівочі роки проходили так, як на той час в усіх наших людей: праця коло хати, в полі, відвідини церкви... Коли ми були малими, ходили на Новий рік засівати, на Різдво колядували, щедрували. Інакші тоді були часи. Запам'яталися різні події, часом дуже прикрі й нещасні. Про деякі розкажу. Гарно було в нашій чатальні при церкві. Люди передплачували «Рідне слово», з Галичини доходили релігійні часописи. Запам'яталася подія, коли, здається, 1933 року, помер Данило Барщевський. Його вважали нашим «патріархом», бо була в нього дуже велика родина. Його шанували, бо був паломником до Святої Землі 1906 року під проводом Митрополита Андрея Шептицького. На похо-

Так було далеких 50-их років минулого століття. Перше Святе Причасття в парафії Козарац.

рон Данила прибуло велике число священників і людей, не тільки українців, але й інших.

Тодішній наш парох о. Михайло Костюк порушив справу заснування Товариства «Просвіта», яке і очолив. З цієї нагоди до нас прибули із Загреба українські керівники і студенти.

Вже наступного року в нас було підготовлено величне святкування з приводу роковин Тараса Шевченка. Цього року нашу парафію відвідав Преосв. Владика Діонісій Няраді. Його відвідини були найбільшим святом від часу нашого поселення в цей край. Донедавна в мене був образок-іконка, якого я дістала з його рук.

А це пригадую імпрези з нагоди приходу до нас св. Миколая, на яких чекали діти і старші. За це все ми дякували о. М. Костюкові, який розпочав будівлю нової церкви. На жаль, він в 1937 році повернувся в Україну. До нас прибув о. Сильвестер Саломон. Він заснував церковний хор і докінчив у 1940 році церкву. Перед тим ми мали, мабуть, наймасовніші церковні служби, на яких проповідував о. Онуфрій Бурдяк з України. Того року я вийшла заміж за Йосифа

Ружицького. Для мене почалося нове життя...»

Часи Першої світової війни нема кому пригадати... А про Другу – пані Емілія розкаже нам згодом. Все ж таки, на її думку, в дечому була гірша інша «війна», між українцями, яка проходила в 20 – 30 роках минулого століття. Ідеться про нашу трагедію – насильницьке «повернення» греко-католиків у православ'я, речником якого був неграмотний піп Василь Стрільчик. Про його «місіонерську» працю є багато матеріалів, а ми можемо довідатись про те, як це було в парафії Козарац.

Е. Ружицька:

«Я була дитиною, але пригадую, коли люди говорили, що до нашого краю прибув якийсь піп, дуже патріотично настроєний, і мав дозвіл від державного урядів «повертати» нас на православну віру. Згодом він здобув кілька прибічників та одної неділі в хаті Івана Гетьмана відправив Св. Літургію, а згодом Дмитро Тихоступ подарував землю під нову церкву. У будівництві її щедро допомогла Православна сербська Церква. І так у нас виникла Руска православна церква.

Відступники старалися всіма засобами робити пере-

шкоди о. М. Костюку. Фабрикували на нього різні звинувачення, вимагали від державного уряду вислати його назад в Україну. Доходило до бійок між населенням, родинних трагедій. Часто лад доводили жандарми.

Стрільчик доїжджав поїздом з Баня Луки до Козарця раз у місяць. Одного разу, коли він вертався назад, у тім самім вагоні був і наш односельчанин Микола Пахлевський. У ворочку, якого він ніс з собою, був ваговий кілограмовий тягарець (залізна «грушка» на вазі, яку називали кантар). Нікому невідомо, чому він його мав з собою. Коли в Баня Луці на залізничній станції (є версія, що це було скоріше міста, в місцевості Залужани), Стрільчик виходив з вагону, Пахлевський завдав йому «грушкою» удар у голову. Піп попав до лікарні, а «атентатор» – до тюрми. Згодом відбувся суд, адвокат підсудного доводив, що це сталося випадково...»

Автор цієї статті мав нагоду чути від деяких людей, що Пахлевський на суді сказав, що адвокат говорить неправду, бо він таки навмисне вдарив Стрільчика, щоб йому помститися! Можна припускати, що після такої заяви підсудного, суд міг вважати його трохи ненормальним та пом'якшити судовий вирок. У кожному разі Пахлевському не прийшлося довго сидіти в тюрмі, а Стрільчик видужав та ще завзятіше, як «мученик», робив свою підлу роботу.

Е. Ружицька:

«Друга світова війна застала нас між собою розсварених... Частина чоловіків опинилася у хорватських домобранах, деякі зголосилися до Українського легіону, інші пішли до партизан або попали в німецький полон.

Український хор у Тернях. Попереду, з вусами – Микола Чорнявський; в центрі – Емілія Ружицька.

Хорватські фашисти почали розправлятися над православним населенням. Стрільчикові прийшлося утікати і ховатись серед сербів.

Усташи знайшли якусь комуністичну літературу в Ментуса і С. Карасія (обидва з сусіднього села Козаруша) та їх розстріляли. Мужчин не було, то під їхнім наглядом закопали їх наші жінки. Завзяті «православні» – Дмитро Тихоступ, Михайло Власик і Микола Дереш, 2 серпня 1941 р. зарубані усташами сокирами і вкинені до одної ями з сербами. З ними «похоронено» і сербсько-російське православ'я в нашій країні, яке нікому не було потрібне. На місці колишньої церковці відступників росте лісок, а кілька знищених надгробників нагадує, що тут була колись «святиня» завербованої різними спекулянтами горстки нашого народу.»

Одного дня усташи схопили українця Н.Н. (на жаль, наша співрозмовниця вже не пригадує імена деяких людей), і примусили під загрозою смерті йти з ними і показувати, де живуть сербські родини. Таким чином вони зловили двадцятку чоловіків і розстріляли їх. Після того наказали українцям заковувати їх до одної ями. Пізніше партизани схопили Н.Н. і розсправилися над ним. До їхніх рук попав і Олекса Барщевський, якого партизани звинувачували в

участі у вбивстві невинного сербського населення. Врятував його сусід серб, який посвідчив, що Барщевський тут не був...

Е. Ружицька:

«Мій брат був у домобранах, але залишився серед живих. Багато з українців опинилися на «Хресному шляху», з яких не всі повернулися. Війна забрала коло шістдесят чоловіків з нашої парафії...»

Про страшні часи після війни не буду згадувати, бо про це є досить написаного, а ще живуть численні свідки, які про це можуть розповісти.

Від 1942 до 1951 років душпастирем був у нас о. Євстахій Легенький, який разом з нами пережив, мабуть, найтяжчі роки свого життя. Комуністи почали великий тиск на тих, хто тримався своєї церкви. Було заборонено дітям навчатися основ релігії, письма, що все відбувалося при церкві, а також плекання своєї національної культури. Все мало проходити під гаслом: «Братерство – єдність!». Наш прославлений церковний хор розсипався... Було потрібно довго чекати, поки ми трохи «вичухаємось...»

Старші люди пригадують, що колись у Боснії в кожному селі, в якому жили українці, були відомі музиканти, без яких не обійшлося жодне весілля, христини, забави. Готуючи

українські радіопередачі на Радіо Баня Лука автор цієї замітки сорок років тому, перебуваючи в Тернях, дізнався, що свого часу з цього краю було аж вісімнадцять українських скрипалів, а кожний з них мав свій оркестр. Декотрі з них мали успішні виступи, навіть у столиці Хорватії – Загребі, а три рази в столиці Боснії та Герцеговини – Сараєво. Тоді мав нагоду бачити і слухати ансамбль родини Миколи Чорнявського. Зрозуміло, що в українському хорі, який прославив українську пісню, виступала і Емілія Ружицька.

Цікаво згадати, що, за словами нашої співрозмовниці, гри на струнних інструментах охоче навчалися серби і мусульмани-босняки, які свого часу і самі танцювали наші танці. До останньої війни тут ще все плекалося наше культурне життя. Свого часу фольклорну групу супроводжував син Емілії – Йосиф, з яким вона живе і сьогодні. Йосиф з дитинства інвалід, але піклується про маму, слідкує за господарством. Зараз – він дяк при нашій церкві й наслідує таких відомих попередників, як Григорій Барщевський, Микола Чорнявський та Микола Пахлевський.

Е. Ружицька:

«Як відомо, я народилася на саме свято св. Пророка Іллі. Думаю, що він мене стереже від усього злого. Я ще все маю силу ходити до церкви й прославляти Господа. Усі діти, крім Йосифа, пішли в далекі світи. Деякі з них були, коли недавно я святкувала своє «перше» 90-ліття. А ще недавно в нас знову шаленіла війна, жертвою якої, як ніколи дотепер, так численно були українці...»

А, за її словами, грозила смерть парохів о. Михайлу Стахнику і його родині, яка скривалася у Криївці. Він не залишив своїх вірних, але ділив з ними свою й їхню долю. Ук-

Е. і син Й. Ружицькі. Сучасне фото.

раїнці тут були небажані... Але про їхню трагедію тепер ніхто не згадує. Навіть деякі дослідницькі праці українських авторів, зрозуміло чому. А факти кажуть, що в 1971 р. греко-католицька парафія Козарац мала до три сотки домів та майже 1 700 вірних, а 2004 року – 180 домів та 550 вірних, з яких велика частина доходить віку пані Е. Ружицької.

І остання війна забрала понад тридцять життів українців, які були змушені воювати за інтереси (Велико)Сербії, або, по-простому – стали жертвами сусідів, з якими перед тим спільно ділили хліб-сіль.

А в пам'яті нашої співрозмовниці та інших залишиться страшна картина, коли одної ночі засліплені великосерби розстрілюють кілька десятків чоловіків з цілої вулиці, бо вони не їхнього роду.

Під час нашого візиту Емілії і сина Йосифа прийшов недалекий сусід босняк-мусульман і запитав, чи родина потребує якусь допомогу.

Колишніх українців парафії Козарац сьогодні автор статті мав нагоду зустрічати в далекій Австралії, країнах Західної Європи, Хорватії, Сербії, Словенії... А найбільше в канадському місті Едмонтон, де вони в одній церковній громаді складають велику частину. Всі вони позбулися боснійською «раю», в якому знали людського приниження, але не забувають, що там гроби їхніх родичів...

Пише: Павло Головчук

АНДРАШЕВЦИ–РОКОВЦИ–ТРАЦИ ШЕ РУСКИ ШЛІД

Пише: Дюра Лікар

Осем километри оддалени од Винковцох у напране асфалтней драги спрам Жупанї, находза ше Роковци – Андрашевци. То два валали кажди зоз свою назву, хтори дзелі лем рика Босут и вони, у ствари, една целосц у дружтвено–економским поглядзе. На тоти простори односно до Роковцох – Андрашевцох Руснаци ше почали селїц рок – два пред тим як ше зорвала Перша шветова война (1912). Перше ше приселели седем фамелиї. Купели масток Шваба Сайдла 156 гольти и вецю подзелели. Свойо газдованє започали на салашох хтори будовали на босутским побережю. Перши приселенци були: Михал и Ирина Рац – Мишково, Йовген Рац зоз родичами, Михал и Юла Джуджарово, та Сивчова, Будинского, Надьова – Дямбасова, Павловичова и Сабадошова фамелия. Насельованє предлужене концом двадцетих и початком трицетих рокох двадцетого сторочя, кед спомедзи 33 салашох на босутским побережю, аж 12 були руски. Як цо ше ведно приселели так и ведно обрабляли жем. Помагали єдни другим у роботы кед ше шало и кошело, звожовало и тлачело, шицко на мольбу.

Жем не була такой така подла. Уложени роботни труд пошвидко оможливел економске здобуванє вше векшей самостойносци. Газдовали добре, напредовали, але нажал, кед пришли дижджовни роки и з нїма под'жемни води, нїзка жем не могла до своей утробы упиц шицку тоту чечносц, та тот природни дар одношела стихия. Чи то була єдна з причинох, або було дацо друге, медзитим, друга генерация ше почала висельовац зоз того валалу. Розсельовали ше зоз салашох, єдни до Андрашевцох и Роковцох, други до Петровцох, назад до Руского Керетура. Року 1968. було лем 6 салаши, шицкого 18 фамелиї, 67 особи ведно зоз тима цо ище жили на салашох, у андрашевским лебо роковским хотаре.

Руснаци у новим штредку свою школу и грекокатолицку парохию нїгда не мали. Ходзели до тедишней штирикласней основней школи дзе ше настава одвивала на горватским або

Найвекше число приселених Руснацох ыло по салашох андашевского и роковского хотара

сербским язику, а на Служби Божи одходзели до римокатолицкей церкви у валале.

Медзи иншим най би остало запаметане. У живоце керестурских приселенцох до Андрашевцох–Роковцох було радосци од кеди ше приселели на лїве побережє Босуту и на салашох започали будовац животни гнїздочка. Яка то була радосц у чаше кед купели жем, кед заорана перша бразда славонскей ровнїни и кед зродзели перши плоди. Роки преходзели у роботы, трапези, роки прицискали и сигурно же не легкого шерца замар живот на вецей Джуджарових салашох як и на салашох чийо власнїки були Надьово, Галусково, Сичово, а пред концом осемдзешатих рокох остали лем Янко и Силво Сабадош и Йовген Рац як

лем зоз своїма зоз Петровцох, Миклошевцох, Пишкуревцох и других валалох... Яки то лем красни свадзби и питанки були. Дзивки у широких сукных и хусточкох, шицко крашне видзиц. Ище з далека ше чуло шпиванє дзивкох док на кочох сциговали на салаши. Ей, як ше лем танцовало, так же старши старожителе у валале до недавна знали о тим приповедац.

Так було шейдзешатих рокох, а дваец–триец роки познейше демографска слика у Андрашевцох ше значне пременела, на чкочу руского роду. У тим валале жили: Йовген и Магдалена Рацмишково, Славо и Ана Сабадошова – Сабадошиково, Янко и Мара и їх синове Звонко и Желько Сабадош – Сабадошиково, Яким и Блаженка Рацмишково, Звонко и Аница

Число	Место	1900.	1910.	1948.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.
1.	Андрашевци –Роковци	-	-	94	-	61	64	23	4

шведкове єдного часу хтори дожили некаждодньову радосц. Року 1982. на їх салашох зашвицели перши грушочки, а лем дакус познейше вибудована и асфалтова калдерма.

Остали лем памятки

У здогадованю старших Руснацох остали нашо свадзєбни вешеля и обичаї, хтори по Другей войны були цалком исти як и у каждим другим руским валале. Теди не було мишани малженства, а нашо ше женели и одавали

Рац, Сена и ей мац Ана Рац, Михал и Леона Рацмишково и їх син Мирко зоз жену Бебу и дзецми, Яким и Ана и мац Маря Надь – Джамбасово, Леона Джуня, Владо и Манда Сабадош и Ганя Надь Джамбасова. У Роковцох од Руснацох жили: Дюра и Олга Медеши, Михал и Ивка Медеши, брат и шефра Мирко и Любица Пап – Папянково и Амалия Пап одата за Франьом Брондула.

Традиция блукающих ше предлу-

жела. Перши фамеліі остали вирни тей чарней жеми. Не збогацели ше вельо, бо живот кратки, гоч непрерывно робели и преширйовали ше. Звекшовали маетки, а вец их дзецом дзелели. Їх дзеци предлужели блукаюцу традицию оцох и вше баржей дїдох, хтори укладали форинти до жеми, до работи на мастку, док дзеци и унуки гледали другу роботу и пенєж укладали до знаня, до квалификацийох. Одходзели, одходзели и розишли ше. Розсельовали ше, та ше почал трациц шлїд того нашого Руснака, шлїд цо з роками вше баржей блядне и после скоро сто рокох живота у тим штрעדку наклада ше питане – чи ше мушело ту приселїц и чи под керестурским небом не було места и за тоту гарсточку наших людзох? Ша озда лем не було. А неодлуга настане час кед на живот Руснака буду здогадавац лем камени памятники на андрашевским теметове, хтори будзе вше ридше хто допатрац, квецце зоз слизами залївац... Же то так найлепше нам указує демографска слика Руснацох зоз пейцох пописох жительства.

Видзимо же ше у Андрашевцох–Роковцох на остатнім попису жительства (2001.) як Руснаци вияшнели лем штири особи. То пошлїдки асиміляционных процесох, а тиж так и висельованя младших генерацийох до руских штрעדкох лебо до городоох.

Теметов за нашо поняца то место дзе поховани нашо наймилши, нашо предки хтори ше през цали свой животни вик намагали створиц нам лепши живот, лепшу будучносц. У наших валалох живот идзе далей, вязани є за роботу и знова старосц за лепше ютре своїм потомкох. Нажаль, живот андрашевского Руснака вше вецей вязани за тамтейши теметов на хторим нашо людзе ховани до окремого шора, та ше тота часц наволує як „руски шор”. До нього перши бул поховани 12-рочни Нестор Рац – Кренїцки, вец Дюра Бильна – Горчик, поховани 1920. року, потим, так у шоре, дахто зоз каменим, а други з дзевеним крижом поховани: Юла Пап, Мойсей Будински, Йоаким Рац, Ирина Рац, Михайло Джуджар, Ана Ковач, Габор и Юла Пап, Славко Будински, Ирина Будински, Яким Сабадош, Ана Сабадош, Владо Сабадош, Ержа Рамач, Данил Рац, Леона, Габор и Ганча Надь, Михайло Рац и Любица Рац (пописане 1990. року). Нешка похованих Руснацох ест по цалим теметове, але барз мале число.

(У предлуженю-Пишкуревци)

Римокатолицка церква у Роковцох до хторей на Слунбжу Божу одходюели Руснаци ю того подруча

Часц теметова у Андрашевцох дже поховане найвекше число Руснацох

❧ Лист діда Панаса Бездольного

Ми – “межнародні”

Якщо ми, українці, хочемо, щоб нас поважали інші народи, то треба нарешті почати з поваги до самих себе.»

Михайло Грушевський

Дорогі країни!

Кололо мене звідтам (виберіт си якийс мій бік) та ше далі (вибирайте си ше раз то саме), з другого, такого самого боку, (вже не мусите си вибирати), і сего разу, як до тепер, чортови на злісць, – не доколело до кінце... А тільки тому, шо-м не міг, бо я тупак невчений, перекласти таке висловлюванє « *moja malenkost* », шо го за себе каже і пише Ігор Мандич, єдин від (не)наймудріших хорватских публіцистів... Я йому не рівний, але хотів якесь таке імєне знайти і собі, бо не маю жодної титулі... Свого часу Панасиха доділила мені вотаку: рзм. Панас Бездольний (рзм – розумний, але сі покаяла, бо таким я не пописавсі!) Тому, подібно до Мандича, хоч я штурпак за наш і хорватский єзик, переклав їго « *malenkost* », на наше: «низькість» (невеликий, незначний), а в *Словнику ABBY Lingvo 12* стоїт таке: «У клясовому суспільстві – який не належить до знатного роду, до привілейованих верств суспільства.) А деякі наші партійоти, шо маюти титули пруфесорів з комуністичних часів, най мене і згаданий словник спростуют! А то так: чим ми більше сі ділимо, мудруємо і сваримо, тим більше в нас сі народжуют мудріці від мудріщих... А коли їх забракує – тут є наша (Пра)Ненька, з екої їх дістанемо під рубель! І не знаєш, хто з них кращий, і хто якомога скоріше думає забути Україну, і хто без грошів готовий допомогти нам у наші культурні работі! Знаю, шо давно вже таке «булькнув», але коли мій словник дуже бідний – мушу сі поновлєти... Сам собі кажу: доста! І тому – конкретно. За всі роки нашої пропасти на Балканах ми не мали так багато ружних «межнародних» та «наукових» зібрань, а в послідний час ше і форумів (!). А то колис бували, дуже рідко, межиреспубліканські конференції українців та русинів, і більш нічого. (Про се не буду повно розказувати, бо нам комуністи рідко позволявали шос вотакє робити та ше маю страх се згадувати...) Про екісь «межнародні» ми си не

могли ні помислити. Єк би то виглядало, коли би ми сі зійшли, наприклад з Німецкої, Словацкої, України, шоб інших уже не згадував... А коли б сі ше тут появили, на валикі запрошенні, хтос з вотченків духовних – краще про наслідки не булькати (навіть тихо, як я після «вченої розмови» з Панасихом).

В Сербії і в Хорватскі це найбільше сі діє. А такі зібранні дуже просто робити. В коліс єдній державі, де, вже згадав, шо не було вільно робити нам навик подібні зібранні між республіками, тепер маємо «межнародні». Часом потрафити зацікавленим на такі «конференції» не куждому годитсі! Тут, часто, є «ключ», бо не всі ми «рівні!». А се траба троха пояснити.

Ті, хто мав нагоду перечитати знаменитий роман-небилицю ангеліского писателя Джорджа Орвела «Колгосп тварин», брилантної сатири на совітске життє, знайде таке (шоб не мудрувати): усі тварини між собов рівноправні, рівні, але декотрі рівніщі.

Недавно, в тому й тому місті, в організації тої і тамтої головної (а котра хоче бути не головна і «рівніша»?), пройшла така і вотака нарада (межнародна, бо була єдна наша родина з Словенії (дискутантів не було богато), бо були запрошені вогорити ріднов мовов. Але доступ на се скитовиско не був вільний, бо хтос надто вживсі в головні особи «Колгоспу тварин».

В Босни, де українці полегко повертаютсі до рівне років, коли почили тут приходити, також сі появили ружні «межнародні» сходини, а вершина недавно сі була в Прняворі під назвов «Сто років української культури». Се місто довгі роки було столицев нашого релігійного і національного життє, напевне заслуговує на таке зібраннє... Я там не був, бо ми було доста, коли перечитав запрошеннє туди прийти. Воно мало само єдно реченнє (реченіцу), написану неграмотнов (неписменов) нашов мовов! А потім ше знайшов таке: замість – просвітне (товариство) написано пробсвітне! А ціла маніфєстация тривала кілька годин, а вся наша сто-

літна культура звеласі на діточі танці. Але для реклями комус се було потрібно. А тим, шо нас «провадут», стидно запросити когосі, хто знає нашу мову, шоби виправив його неграмотність! Таке саме і в Баналівці!

І чому робити такі видовища, і кому се здалосі? Держави-жебраки колишної Югославії, бо се вимагає світ, «щедро» даюти гроші національним меншинам, а тим чином і українцям. Шоби виправдати сєсю мізерію ми, замісць навчитися хто ми є, видуємомо такі дурниці. Правда, могли б видати і рідну екусь книшку, але кому вона потрібна? Краще робім «наукові» і «межнародні» сякі-такі збіговиска, репетуймо, шо там дехто не потрібний, бо не думає так, як «рівніші» в Орвела, і засновуймо (але до єкого часу?) нові організації.

І під кінец: ми ті, шо валикі партійоти, але з жінками і дітьми вогоримо тільки не своїм єзиком, так само і між собом, утікаймо ше раз від русинів, бо з ними нема жодної мови! Як то можна їм позволити вотакє: у Славонскім Броді, на діточому фестивалі, «вперта і зарозуміла» русинска дітвора (до речі, не була так дуже тут бажана), щєбече само своїм єзиком? Всі (українскі) діти з Босни і Хорватскі випулили на них баньки та сі питаюти шо се за діти...

Нічого! Скільки музики, стільки і танців. Будут гроші (державні), будемо робити «межнародні» і «наукові» конференції... Незадовго з того буде єдин ПШИК, але чи Бог поверне нам розум – не знаю.

Даю си відрізати єзик, коли брешу: знаю, шо добра частина з наших «вождів» не знає за Михайла Грушевського! Тому його слова, висуненні в заголовку сего листа, не всіх зобов'єзуюти.

З Новим Роком, з новими (не)успіхами, тримаймосі-не даймосі! А від мене маєте файний поздоров та проханнє: «Най ме сі вибачит, але я се мусів комусь сказати!»

Ваш дідо Панас Бездольний

❖ ГУМОРЕСКА

РУСНАЦИ ІЩЕ ВШЕ ОПТИМИСТИ

Вешені і початком жими прешлого року утлядни і у швету барз припознати Галупов институт (Gallup International) організовал порядне вигледованє у 33-ох жемох швета у котрим, медзи иншим, його анкетаре питали людзох яки маю обчекованя од 2010 року. Випитани вкупно 36.556 особи розличних рокох, заніманя і соціального статуса.

Результати того вигледованя указали же жителе Горватскей найвекши песимисти у реґії, але і взагалі медзи жителями шицких 33-ох жемох дзе окончене вигледованє! Аж 57% випитаних жителейох Горватскей прешвечене же им 2010. рок будзе вельо горши од 2009. року, една часц випитаникох гварела же ше наздаваю истим обставином як и у 2009. року, една часц людзох не могли преценіц яки им будзе наиходзаци рок, а лем гарсточка випитаникох гварели же обчекую лєпши живот як рок пред тим! Гражданом найвещей завадза криминал и корупция у держави, а найбаржей ше боя же би не остали без роботи. Треба повесц и хто найвекши оптимисти у швецє. То жителе Нового Зеланду.

А дзе у шицким тим ми, Руснаци? Одвит сом погледал, а дзе инше, у Петровцох и Миклошевцох! Пред дутяном у Миклошевцох, там дзе по красней хвилі хлопи пию пиво и курия, не було нікого, бо бул барз жимни дзєнь. З дутяну вишла една нина, могла би мац коло 70 роки, та ми гварела:

– Я цали свой живот препровадзела у Миклошевцох! Меняли ше держави, кральове и председателе, а нам, малим людзом, нігда не чурели мед и млеко. Медзитим, не боім ше ніякей кризи прето же у нашим обисце маме полни кармик швині, по дворе бегаю гуски, качки и кури, а у загради маме надосц желняви и овоци. Маме шицкого, лем нас не будзе! А и кед бизме ніч не мали, заш лем бизме якош пережили дзекуюци капушаніком, белошом, кромплєм, мачанки и другому народному едзєню!

За єдним столом у петровскей карчми шедза тромє хлопи. Єден з їх ми гварел так: – Дома, у коморки, виша шунки и колбаси, у гамбару змесцєни жито и овес, у чардаку кукурица у чуткох, а у пиньвици гордови з вином и палєнку. Я особнє одходзим до ловох до леса и на риби на Дунай, Вуку и Босут, та ми не брига за тоту кризу, рецєсию и якиш там песимизєм! Прежил сом Другу шветову войну, як и окупацию валала у Отчєстєвєней войни, та вєц бизовно прежиєм и тот 2010. рок, кед Бог да здравя! Не дал Бог векшого зла!

А же Руснаци не песимисти могол ше прешвечиц кажди хто бул на тогорочних балох у Вуковаре, Петровцох, Осеку, Винковцох и индзєй. Госци єдли, пили, весело шпивали и танцовали до билого рана, можебуц як нігда потераз! Най жию шицки Руснаци, окреме Рускинї, а долу криза, рецєсия и песимизєм!

Яким Пушкаш

Агнетка Костелник Балатинац

Врациш ше

Можебуц ши не мал часу,
праве на мнє мерковац,
можебуц я не мала часу,
досц часто модліц
же би ши ме не зохабел,
але врациш ше,
знам же ше врациш,
бо ноц нігда не тирва непереривно.

Врациш ше

як ше и слунко враца кажде рано,
як яр вше после жими,
як ластовка до истого краю,
врациш ше знам,
знам сигурно же ше врациш
до шерца мойого
и останєш навики.

Скорей як людзе вигваря,

будзем знац же ши ту,
скорей як дзвони задзвоня,
у моєй души уж виписанє будзе
Христос Воскрєс!

Знам же ши ту,

вше ши бул и вше останєш!

ВИПРАВКА

У „Новой думки“ число 153 (боки 24 и 25) обявєни текст „Од петровского салашу по подпредседателя загребскей скупштини“ (слово о здогадованьох др Юлиана Планчака зоз Загребу) у котрим ше несяроком ауторови подкравла една неточносц, а котра потим вимєнєла смисел цалого пасуса. Виправєни пасус з бока 25 треба випатрац так:

- Пре мою специализацию абдоминальной хирургии на Хирургической клиникі Медицинского факультета у Загребе, початком новембра 1961. року моя фамелия и я присєлєли зме до главного городу тедишней СР Горватскей. Як подквартильоше бивали зме у хижі паноца Дионизия Копчанского (народзєного у Коцуре) на Трешнєвки, Огулинска улїчка число 18, котри у тот час зоз панїматку Марчу народзєну Рускаї зоз Петровцох и їх тромє

дзивками жил и службовал у Министеру (недалєко од Гамбургу) у Нємєцкей. У тим квартєлю зме (у ноци 25./26. октобра 1964. року) дожили и вельки вилів рици Сави...

(Року 1966. тоту хижу купєл учитель Штефан Гудак, а предал ю 1970. року и вєц за достати пєнеж купєл хижу у Петроварадину – надпомнуцє автора текста Якіма Пушкаша).

Редакция часопису „Нова думка“

❖ ДЕРЖАВНИ УКЛАДАНЯ ДО РОЗВОЮ МИКЛОШЕВСКОГО ХОТАРА

НЄВИХАСНОВАНЕ ПРИРОДНЕ БОГАТСТВО

– Роботи коло вибудови системи за наводньованє на подручу єдней часци миклошевско-чаковскогo хотара започню уж того року

Пред двома роками на подручу општини Томповци, под хтору припадаю и Миклошевци, Влада Републики Горватскей и Министерство регионалногo розвою, лесарства и водовогo газдованя започали пилот проєкт наводньованя под назву Национални план наводньованя НАП-НАВ. Шлїдом фахових вигледованьох Горватских водох заключене же часц миклошевско-чаковскогo хотара Каишевац, чия поверхносц коло 320 гектари, найвигоднейша за хаснованє кед у питаню наводньованє. Дзекуючи природному и географскому положеню подручє мочара вкупней поверхносци од коло 700 гектари и длужини од 48 километри барз одвитуюче перебувалїще за коло 100 файти птицох, рижнородних рибох и рошлїнох. Шицко тото попри водовогo богатства дава можлї-

Кирил Бурчак (у першим плане)

Учаснїки першей схадзки на хторей продукувателе були упознати зоз проєктом системи за наводньованє

восц и перспективу розвою заградкарства, вецейрочних культуροх, ловного и риболовного туризму.

Од Здравка Галовича, подначальнїка Општини Томповци, дознали зме же того року започне будованє пумпней станїци и приступних драгох. Вязанє з тим, у цеку и формованє Здруженя крайнїх хасновательох системи за наводньованє. Попри того буду ше отримовац и сходи заинтересованих продукувательох же би ше цо лепше поинформовали о можлївосцох переходзєня на пестованє заградкових и вецейрочних рошлїнох (винїци, овоцнїки).

Перши сход зоз потенциалнима продукувателями отримани 12. януара того року, на хторим медзи другима учасц у толкованю того проєкту вжали: Иван Марянович зоз Вуковарско-сримскерї жупанїї, поджупан Мато Грубичич, Кирил Бурчак спред

Польопривредно-совитодавней служби ВСЖ и Гордана Дїтко зоз Уряду за капитални укладаня.

З оглядом же присутни обьяжно упознати зоз розвойну стратегию хаснованя системи за наводньованє и же на тим подручу (Миклошевци и Чаковци) уж єст значне число продукувательох хтори ше опредзелели праве за тоту продукцию, можеме обчековац же число таких продукувательох убудуце будзе звекшанє и же на миклошевских и чаковских польох жито и кукурицу на векших поверхносцох заменя заградково рошлїни и рижнородни файти овоци.

На концу поведзме и тото же цалу спомниту програму финансиє Влада Републики Горватскей, ресорне Министерство, Вуковарско-сримска жупаня и Општина Томповци.

Ксения Лікар

✿ ПЕТРОВСКИ БАЛАМУТИ (23)

ВЕСЕЛИ ЗВИЧАЇ

Дагдзе од конца пейдзешатих рокох ХХ століття жителе Грабика пестовали звичай котри вони волали „трачане“. Було то у чаше кед Петровчане жили так повесц виключно од польоділства, односно кед ридко хто бул заняты у там даякей фабрики (насампредз у Комбинату „Борово“ або як народ теди гварел у „Бати“) . На дпоминам же руски звичай „трачане“ не ма ніякей вязи зоз горватским словом „трач“ або „трачане“, а котре ше одноши на овгаряне!

Углавним, ютредзень по петровским Кирбаю (а Кирбай ше теди славел точно 14. октобра, на дзень Покрова Пресятей Богородици), кед шицки госци пошли дому, сходзели ше Грабичане опрез хижки майстра Влади Дудаши – Семанового. Там под двома ліпами, на лавочки, гоклох и карсцельох, хлопи пили вино и паленку и гралы и шпивали, жени едли кирбайски колачи и ведно зоз хлопами шшивали руски пісні, а млади невести танцовали. Дакус познейше хлопи з двора видрилели два кочи и повязали их з ланцами еден за други, а до преднього коча упрагли коні. Потим ше хлопи на преднім кочу вожели, гралы и шпивали през цали валал! Кед ше дахто од хлопох напил вец го обовязково кладли до другого коча, котри бул резервовани за трезбене, односно за пияних, а же би циркус и галайк бул цо векши вец за тот други коч були повязани и празни конзерви! Кед семедзешатих рокох прешлого стоіть Петровчане масовнейше почали робиц у Комбинату „Борово“, але и у „Вутексу“ и ПИК „Вуковар“ односно „Вупик“-у, звичай зоз часом замар, бо ше пре там якешик гране, шпиване и вожене на кочу през валал не могол достац шлебодни дзень. Бо, „Дружба є дружба, а служба є служба!“

Дзень после Велькей ноци до тkv. „обліваня“ ишли хлапци и легине, а ютре дзень дзивчата и дзивки. До обліваня ше ишло на (з вишиванима ручнікама) украшених кочох, у ранших годзинох. Хлапци и дзивчата зоз собу ношели каблїки односно менши каблї, а легине и дзивки векши каблї. По оконченим обліваню домашні на стояцко госцели облівачох. Як хлапец и легиньчок на штири-пейц заводи бул сом учашнік того

петровского и взагалі руского звичаю. Понеже у нешкайшим чаше тот (пра)стари звичай випатра досц нецивилизовано (цо ту добре кед дакого значкаш по голу скору?!), вец думам же цалком вимре як таки.

Медзитим, обліване сом найбаржей запаметал пре здобуца у котрих порядни учашнік бул Миронь Надь - Бандуриков, а котри бивал (и бива!) на Грабику. Вон од 1967. року по одход до пензїи бул петровски поштар. Цо ше вон замерел петровским дзивком и женом не знам точно, але знам же го другого дня после Велькей ноци велі з нїх дочековали за капурку и з вельким уживаньох залівали з воду, а при шицким тим вообщє их не було брига чи му змоча урядово поштарски шмати односно униформу!

Медзитим, єдного року, дагдзе штредком семедзешатих рокох прешлого столітья, поштар Миронь вимкнул облівачком, але прето настрадал його швекор Михал Дорокази – Говльов. Було то так: Под час дзелєня пошти у улїчки Миленка Апица, односно на Грабику, поштар Миронь збачел же пред хижку Влади Дудаши – Семанового шедза пейц-шейсц жени, а споза нїх находзели ше полни каблї з воду. На їх бок улїчки не усудзел ше присц (ша писма може подзелїц и ютредзень!), але помалючки и осторожно ишол коло Льовчошовой хижки, а циль му бул убегнуц до Говльового двора, а потим прейт заградох даяк долапиц власни двор и дом. Його план, медзитим, похопели и жени, та му пробовали пререзац драгу! У даяким 100-метеровим обегованю през Грабик поштар Миронь бул дакус швидши та лем даскельо крочаї пред женми убегнул до Говльовой капурки, праве у чаше кед зоз двора виходзел (у женских шматох облечени!) Михал Дорокази, котри ше пре якуш неодложно роботу праве рихтал на бицигли пойсц до валалу! Стари Говля и його бицигла спадли на жем, поштар Миронь их прескочел и бежацї през двор и заграду на концу вимкнул облівачком, а жени вец неплановано и на мире Божим „окупали“ старого Говлю! Його єдина погришка була у тим же ше у погришни час нашол на погришним месце!

Яким Пушкаш

У МИКЛОШЕВЦОХ ОСНОВАНЕ СПОРТСКЕ-РИБОЛОВНЕ ЗДРУЖЕНЄ

ВИХАСНОВАЦ ПРИРОДНИ ПОТЕНЦІЯЛ

Перши председатель Дамир Бики

На инициативу 4-5 найактивнейших спортских риболовцох штредком януара того року у просторийох КУД „Яким Говля“ у Миклошевцох отримана сновательна скупштина Спортско-риболовного здруженя, хторе будзе ношиц мєно „Лєняк“, по риби, хтора од так воланих дзивих рибох найзаступєнша у мочарох коло Миклошевцох.

На схадзки перше прилапени Статут зоз хторого видно же миклошевске здруженє будзе дїйствовац у рамикох Союзу спортских риболовних дружтвох Вуковарско-сримскей жупанїї, а потим вибране Председательство од 7 членох и то: Дамир Бики, председатель, Кирил Лікар, подпредседатель, Юлиан Бучко, тайомнік и Сава Арсич, Бирис Ю. Бучко, Борис Я. Бучко и Желько Атанацкович як члени. На концу прилапени и план роботи за наступни период.

З оглядом же у Миклошевцох єст коло 50 особи, хтори на одредзени способ през красни ярні, лєтни и єшеньски дні любя шлебодни час препровадзиц у природи, у дружтве и приповедац рижни дожица сноване того здруженя поздравене и од ширшей дружтвеной явносци. Новоосноване здруженє будзе ошвиженє за цали валал окреме док голєм з часци реализує заплановане, а то ше одноши на: очисциц простор коло мочару, звекшац рибов фонд, полєшиц (верби и ясєни) простор з цильом же би таке пошорене могли хасновац школски дзеци за вилєти, а пензионєре за активни одпочивок у природи.

Ксєния Лікар

СТОЛНИ ТЕНИС

ПЕРША ЕКИПА ПЕТРОВЦОХ СОЛИДНА, А ДРУГА ЕКИПА БАРАЗ ДОБРА

Закончена єшенська часц першенства у рамикох Трецей горватскей лиги – восток (Славония и Бараня) у столним тенису за 2009./10. рок. Змагали ше дзевец екипи, а пласман бул шлідујуци: Белище и Доні Миголяц по 15 боди, Дарда 14, Янковци (Стари Янковци) 13, Петровци 12, Драговоляц св. Рок и Били Манастир по 11, Дворац (Валпово) и Аматер (Винковци) по 8 боди. Перша екипа Петровцох победзела Аматера з Винковцох (4:3), Драговоляца св. Рок (4:3), Дворац з Валпова (4:2) и Били Манастир (4:2), а страцела од Д. Мигольцу (2:4), Дарди (0:4), Белища (0:4) и Янковцох зоз Старих Янковцох (1:4). За екипу Петровцох у поєдинечней конкуренції бавели: Младен Косанович (3 побиди, 3 пораженя), Божо Раич (1:1), Миле Миланович (3:4), Горан Стеванович (1:3), Дамир Бойко (3:6) и Светислав Йергич (0:1). У парох за Петровци найчастейше бавели Бойко и Косанович и од 5 змаганя виторели два побиди и три пораженя. У екипним першенстве Першей жупанијскей лиги за 2009./10. рок одбавени дзевец некомплетни кола. Табела: Вуковар 91 (друга екипа) 18 боди (змагане вецей), Дом Винковци 16, Петровци (друга екипа) 15, Гало 92 Винковци 14, Илок 13, Аматер Винковци (друга екипа) 13 (змагане вецей), Локомотива Винковци (друга екипа) 12, Повратрник Вуковар 12, Школи Илок 11, Шумаре Винковци 11 (змагане вецей), Янковци (друга екипа) 10 (змагане вецей), Опатовци 9, Голубица Вуковар 8 боди.

ШАХ

ТЕРАЗ МАДЯРЕ ПРЕМОГЛИ

Мадяре Загреб – Руснаци Загреб 7:1 Шах секция „Руснаци Загреб“ оформлена пред рок и пол при канцеларии представителя рускей национальной меншини городу Загребу. мр Иринея Мудрого и за тот час ей хлопска екипа на два заводи участвовала на Спорских стретнуцох „Rutheniada“ у Петровцох, одбавела два приятельски стретнуца з екипу „Мадяре Загреб“ и була организатор двох турнирох у поєдинечней конкуренції. Можебуц найинтересантнейши були

приятельски стретнуца з екипу „Мадяре Загреб“. У першим стретнуцу, котре одбавене 20. август, Руснаци необчековано победзели моцну мадярску екипу з результатом 5:3 (Страценски – Фурия 0:2, Киш – Петро Секереш 2:0, Пушкаш – Майор 2:0, Павлович – Ана Секереш 1:1), а у реваншу, котре отримане 10. децембра, вельо успешнейши були Мадяре и победзели з аж 7:1 (Бригита Штадлер – Киш 2:0, Фурия – Медеши 2:0, Борош – Пушкаш 2:0, П. Секереш – Павлович 1:1).

У одношеню на перше стретнуце Мадяре ше у реваншу помоцнели зоз женским майстром Бригиту Штадлер (котра у женскей конкуренції бави за першוליгашку екипу Младосци зоз Загребу, а у хлопскей конкуренції за друголигаша Дуру Ресу) и Борошом, бувшим членом Сенти, а Руснаци наступели без майсторского кандидата Петра Страценского, а понеже бул роботнї дзень вец не могл присц ані майсторски кандидат Звонко Такач, та ше побиднїк того приятельского стретнуца знал напредок. У екипи загребских Мадярох на обидвох змаганьох з Руснацами окреме ше виказал Антонь Фурия, иншак бавяч друголигашкей екипи „Билогора 91“ зоз Грубишног Поля, котри зазначел штири побиди зоз тиж тельо одбавени партии! З нагоди крачунских и новорочних шветох Шах секция „Руснаци Загреб“ у Водоводней улїчки (число 15) организовала поєдинечни турнир на котрим бавя 10 бавяче, припаднїки рускей, мадярскей и польскей национальной меншини. Планує ше же турнир закончи штретком януара.

СОЛИДНИ ЗОРАН ЛІКАР

Од 3. по 9. януар того року у месту Бошняци при Жупані отримани 15. Медзинародни шах турнир. Участвовали 128 бавяче зоз пейц державах, а медзи нїма бул и майсторски кандидат

Зоран Лікар з Вуковару, член Шах клуба Сладорана зоз Жупані. Турнир ше бавел по тв. швицарскей системи у дзевец колох.

Табела: Зелчич и Богут 7.5 поени, А. Шарич, М. Пап и Арманда 7, Б. Ковачевич, Петрушич, Сточко, Велчев, Єлчевич, Жая, Циганович, Д. Шулиц, В. Живкович, С. Иванов, Дабо-Перанич, П. Ащич, З. Бабич, Александра Димитриевич, Борка Франчишкович, Бобанац, Кляко и Б. Ивкович по 6 поени итд. Зоран Лікар освоел 5.5 поени и завжал солидне 33 место у конкуренції вельочислених велемайсторох, медзинародних майстрох и майстрох. Медзи Крачуном и Новим роком у Сплиту отримани екипни квалификаційни турнир за уход до 1Б горватскей лиги, на котрим участвовали побиднїки других лигох (групи „восток“, „юг“, „заход“ и „центр“). Прешвечлїви побиднїк турнира була екипа Брда зоз Сплиту, опрез Велебита зоз Сеню, Сесветох и Сладорани зоз Жупані. Надпоминам же Сладорана зоз Жупані, першопласована екипа Другей лиги – восток бавела у ослабеним составе, без стандартного першотимца Зорана Лікара.

Я. Пушкаш

IN MEMORIAM

Мирослав Симунович
(1930. – 2010.)

Штварток, 21.01.2010. року, у 80-тим року живота зозабел нас перши председатель Дружтва Русинох и Українцох „Калїна“ зоз Риєки, хтори бул инициятор и на чолє организационого одбору од седем членох у основаню истого дружтва 2001. року. Народжел ше 01.11.1930. року у Петровцох, а длуги час робел и жил у Риєки. Поховани є 23.01.2010. на теметове Церник-Чавле при Риєки.

Остатнї поздрав од председательства и членства Дружтва Русинох и Українцох „Калїна“ зоз Риєки.

Вична му памят!

Unatoč vremenskoj nepogodi manifestacija održana

Članovi ansambla KUD "Andrij Pelih" iz Šumeća

Prva izložba starih predmeta u Šumeću

Bez obzira na iznimno loše vremenske uvjete zbog kojih je nekoliko najavljenih KUD-ova izvan Bordsko-posavske županije odustalo od dolaska, u Šumeću su održani 6. susreti Ukrajinaca Hrvatske, na kojima su nastupili domaći ukrajinski KUD Andrij Pelih (inicijator i do-

maćin ovih susreta) te kao posebni gost KUD Graničar iz Stupničkih Kuta, s repertoarom tradicijskih slavonskih plesova i napjeva.

atraktivne plesne figure

U punoj mjesnog dvorani na pozornicu su po prvi puta, nakon samo 3 mjeseca rada pod vodstvom koreografa **Zvonka Kostelnika** - uz veliki pljesak podrške - hrabro izašli najmlađi članovi ukrajinskog KUD-a, predstavljajući splet dječjih ukrajinskih plesova. Nastup starije plesne skupine ("seniora", s obzirom na do sada

stečeno iskustvo na brojnim nastupima u Hrvatskoj i Ukrajini) ove je godine bio neuporedivo bolji od prethodnih godina. Odličnim nastupom, uz već atraktivni Hopak i novu Sinjsku (seosku) polku te druge plesove s puno teških plesnih elemenata, dignuli su dvoranu na noge. Nastup "Graničara" (odlično uigrani plesači) također je bio osvježenje večeri. Uoči početka manifestacije otvorena je i izložba tradicijskih uporabnih predmeta Ukrajine te ukrajinskih narodnih nošnji koju su samostalno pripremili članovi starije plesne skupine KUD-a. Susrete su otvorili predsjednik KUD-a Andrij Pelih **Darko Karamazan** te načelnik OPĆine Bebrina **Stjepan Jakić**.

A. Radivojević

